

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้าน
การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง
ชื่อและนามสกุล นางสาวกนกวรรณ ศรีชุมพวง
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้า
อิสระฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 9 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้าน
การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

ผู้ศึกษา นางสาวกนกวรรณ ศรีชุมพวง **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ์ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
ภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้าน
ภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 35 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนการสอน และ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนมีผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ การสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ดีเยี่ยมจาก รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการทำค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ คุณสำรวย นวลแดง ครูโรงเรียนวัดศรีทรายนฤศรัทธา คุณมนัส เจริญฤทธิ์ ครูโรงเรียนบ้านแหลมและคุณชัยยงค์ โปธิวิ ครูโรงเรียนบ้านเกาะเคี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง เขต 2 ที่กรุณาตรวจ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณวิบูลย์ อิศวะมหาศักดา ผู้จัดการโรงเรียนประชาวิทยา และ คุณวรรณชัย ศิริภิรมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือและทำการทดลองเก็บข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณครูผู้สอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาทุกท่านที่ทำให้กำลังใจ และความช่วยเหลือสนับสนุน จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

กนกวรรณ ศรีชุมพวง

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน	5
ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน	8
นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอนภาษาไทย	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอน	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
การวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	31
สรุปรการวิจัย	31
อภิปรายผล	32
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	40
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	41
ข เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	44
ค นิทานพื้นบ้านภาคใต้	93
ง การหาประสิทธิภาพเครื่องมือ	108
จ การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย	119
ประวัติผู้ศึกษา	127

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	31

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของทราบาโซ (Trabasso).....	11
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแสดงรูปแบบการอ่านของเคนเนธ เอส กูดแมน (KS-Good man).....	12

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรซึ่งได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นไว้ สำหรับช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) สาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านจะต้องมีการอ่านจับใจความ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ สรุปความ การใช้บริบทในการอ่าน และเข้าใจ ความหมายของคำ ประโยค และข้อความรวมทั้งมีมารยาทและนิสัยรักการอ่าน (กรมวิชาการ 2544 : 29) จากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ ใช้เสาะแสวงหาความรู้ การรู้และการใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา เพราะจะได้เป็นพื้นฐานการอ่านที่ดีในการที่จะเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

การเรียนการสอนภาษาไทยนั้นแม้ว่าการอ่านจะมีความสำคัญ แต่ปัจจุบันพบว่าปัญหา สำคัญของการอ่านคือคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีนิสัยรักการอ่าน และด้อยความสามารถในการอ่าน ตั้งแต่การอ่านระดับพื้นฐาน คือการอ่านออก การอ่านได้ และอ่านจับใจความ จนกระทั่งด้อย ความสามารถในการอ่านระดับสูงคือการอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง พบว่า ด้านการอ่านอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือได้เพียงร้อยละ 57.69 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดไว้คือร้อยละ 70 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนในกลุ่มสาระการ เรียนรู้อื่นๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปัญหาส่วนใหญ่ คือ นักเรียนไม่ชอบอ่าน อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านไม่ได้และไม่ เป็น จึงเป็นปัญหาด้านการอ่านที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา มี ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ทำได้หลายวิธีที่มีการมุ่งใจให้นักเรียนมี พัฒนาการด้านการอ่านมีประสิทธิภาพอาจมีหลายวิธี แต่วิธีการหนึ่งที่น่าสนใจ ที่ทำให้เกิด ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากขึ้นนอกจากการใช้ผู้สอน ก็คือ การใช้สื่อการสอนประกอบ

การเรียน ในการใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อการสอน มีความเหมาะสมกับนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษา เพราะเนื้อเรื่องที่อ่านไม่ยากเกินไป มีภาพประกอบและเนื้อเรื่องจะเป็นสิ่งสะท้อน ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี และการใช้ภาษาในท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจ สังคมเดิมในท้องถิ่นของตนและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน (สุนนทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2537 อ้างในประภา ตันติวุฒิ 2542:10) ซึ่งสามารถใช้ได้หลายลักษณะ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เลือกนิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ

ในการนำนิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ได้มีผู้นำนิทานพื้นบ้านมาทำการวิจัย ประสบความสำเร็จหลายท่าน เช่น สุนนทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2525) ได้ศึกษาเรื่องการนำนิทานพื้นบ้านมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการอ่านสำหรับประถมศึกษา ซึ่งใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูดโดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในภาคใต้ของไทย ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด ผลการวิจัย พบว่า นิทานพื้นเมืองสามารถนำมาใช้ในการ จัดการเรียนกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านให้ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนได้อย่างเหมาะสม

สุนนทา สายคง (2530: บทคัดย่อ อ้างใน บุปผา ญาณจันทร์ 2538: 25) ได้ทำการวิจัย เรื่อง “ การใช้นิทานพื้นบ้านภาคตะวันตกของไทยพัฒนาทักษะการอ่านในใจสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดวังยาว และโรงเรียนบ้านหนองตาเสือ ” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน และ นักเรียนหญิง 30 คน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง มีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านในใจ ไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 ผลการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลการอ่านในใจของ นักเรียนกลุ่มทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบฝึกการอ่านในใจทั้ง 8 ชุด สามารถ พัฒนาการอ่านในใจของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพันธ์ เปรมปรีดิ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “ การใช้นิทานพื้นเมืองภาคกลางเป็นสื่อพัฒนา ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน จังหวัดปทุมธานี ” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนน ความคงทนในการจำ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าว การนำนิทานพื้นบ้านมาใช้เป็นสื่อการสอนด้านการอ่านเป็น ประโยชน์ คือ ให้นักเรียนมีพัฒนาการอ่านที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการ

อ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชา
วิทยา จังหวัดตรัง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน
และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ที่เรียนโดย
ใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้

3. สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลัง
เรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 117 คน
ทั้งนี้จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จัดชั้นเรียนแบบคละความสามารถ
มีการใช้หลักสูตรเดียวกัน จัดการเรียนการสอนในลักษณะใกล้เคียงกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน ได้จาก
การสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ใช้เวลา
สอนแต่ละแผนวันละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 วัน รวมเวลาในการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ

5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตจำกัด ดังนี้

5.1 การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านสามารถจับเนื้อหาสาระจากการอ่านแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นการพูดหรือเขียนได้

5.2 นิทานพื้นบ้านภาคใต้ หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นภาคใต้

5.3 ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ หมายถึง คะแนนที่ได้จากความสามารถของนักเรียนในการอ่านจับใจความจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้

6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้

6.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการจับใจความเรื่องที่อ่านได้

6.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความให้แก่นักเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษารอบแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
3. นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอนภาษาไทย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอน

1. แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้และเป็นทักษะสำหรับนักเรียนที่จะนำไปสู่การเรียนวิชาอื่นๆ ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายของการอ่านในแง่ต่างๆ ดังนี้

การอ่าน มีความหมายตามคำอธิบายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 605) ว่า “ การอ่าน ก. ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ ดูหรือเข้าใจ ความจากตัวหนังสือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ , คิด , นับ ”

ประเทิน มหาจันทร์ (2523 : 17) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า “ การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ที่มีการจดบันทึกไว้และเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน...”

สุขุม เฉลยทรัพย์(2530 : 27) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า “ การอ่านคือกระบวนการค้นหาความหมาย หรือความเข้าใจจากตัวอักษรและสัญลักษณ์อื่นๆที่ใช้แทนความคิดเพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้อ่าน ซึ่งการอ่านให้เข้าใจขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านด้วย การอ่านไม่ใช่การมองผ่านประโยค หรือย่อหน้าแต่ละย่อหน้าเท่านั้น แต่เป็นการรวบรวมการตีความและการประเมินความเห็นเหล่านั้น กระบวนการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ เป็นการผสมผสานระหว่างทักษะหลายชนิด เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์...”

บุช และเฮิบเนอร์ (Bush and Huebner 1974 : 4 อ้างใน ปรีชญัตร์ พรหมศรี 2535 : 9) ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการคิด การอ่านเพียงออกเสียงตามตัวอักษร นั้นได้ ยังไม่ถือว่าเป็นการอ่านอย่างแท้จริง หัวใจของการอ่าน คือ ต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ตนอ่าน

จากความหมายของการอ่านที่นักการศึกษาได้ให้ไว้ นั้น สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิดที่ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม ในการแปลความหมายของสัญลักษณ์ โดยการใช้ สายตาสัมผัสตัวอักษร รับรู้ และเข้าใจความหมายของคำ ออกมาเป็นถ้อยคำ ความคิดอย่างมีเหตุผล และเข้าใจความหมายที่ตรงกับจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

1.2 ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้อ่านได้นั้น ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้แล้วนำไปปฏิบัติ

ใจความสำคัญ หมายถึง ข้อความที่เป็นแกนหรือหัวใจของเรื่อง การจับใจความสำคัญในการอ่านก็คือ กรณีเอาข้อความ หรือประโยคที่เป็นหัวใจของเรื่องนั้นออกให้ได้ เพราะใจความสำคัญของเรื่อง จะเป็นใจความหลักในแต่ละบท แต่ละตอน หรือแต่ละเรื่อง ให้อ่านแต่ละบท ตอนหรือเรื่องนั้น กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ ดังนั้น การจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่าน จะทำให้มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างแจ่มแจ้ง ได้มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ สำคัญไว้ต่าง ๆ กัน ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537:17) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ การอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ได้เข้าใจ...” สมพร มั่นตะสูตร (2526 : อ้างใน อรรถชัย ชิตารักษ์ 2546) กล่าวว่า “ การอ่านจับใจความ หมายถึง ความเข้าใจในการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีปัจจัยสำคัญ คือ การรู้จักคำศัพท์มากจะทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ดี ” และพรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529 : 12) ได้สรุปความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อจับเนื้อหาสาระของเรื่องได้

จากคำกล่าวทั้งหมด สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง กระบวนการที่ผู้อ่านสามารถเก็บเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่านได้และเข้าใจจุดมุ่งหมาย เนื้อเรื่องของข้อความที่อ่าน

1.3 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นพฤติกรรมการรับสารอย่างหนึ่ง กล่าวคือ เป็นการรับรู้เรื่องราวโดยใช้สายตามองดูตัวอักษร แล้วสมองก็จะลำดับเป็นถ้อยคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ เกิดเป็นเรื่องราวตามความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละคน การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความ

เคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันต่อเหตุการณ์ ฉะนั้นการอ่านจึงเป็นความจำเป็นต่อชีวิต ของทุกคนในปัจจุบัน

การอ่าน เป็นหนึ่งในสี่ทักษะทางภาษาที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ และไม่มีวันสิ้นสุดสามารถฝึกได้เรื่อย ๆ ตามวัยและประสบการณ์ของผู้อ่าน เพราะการอ่านนั้นจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด และความบันเทิงใจ ช่วยปรับปรุงชีวิตให้สอดคล้องสมบูรณ์ ดังคำกล่าวของ เซอร์ ฟรานซิส เบคอน นักปรัชญาเมธีชาวอังกฤษที่ว่า “ การอ่านทำคนให้เป็นคน โดยสมบูรณ์ ”

ในสมัยโบราณที่ยังไม่มีตัวหนังสือใช้ มนุษย์ได้ใช้วิธีเขียนบันทึกความทรงจำและเรื่องราวต่าง ๆ เป็นรูปภาพไว้ตามฝาผนังในถ้ำ เพื่อเป็นทางออกของอารมณ์ เพื่อเตือนความจำหรือเพื่อบอกเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย แสดงถึงความพยายามและความปรารถนาอันแรงกล้าของมนุษย์ที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตน เป็นสัญลักษณ์ที่คงทนต่อกาลเวลาจากภาพเขียนตามผนังถ้ำได้วิวัฒนาการมาเป็นภาษาเขียนและหนังสือ ปัจจุบันนี้หนังสือกลายเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อมนุษย์จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยอันหนึ่งในการดำรงชีวิตคนที่ไม่รู้หนังสือแม้จะดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เป็นชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีความเจริญ ไม่สามารถประสบความสำเร็จใด ๆ ในสังคมได้หนังสือและการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน การอ่านมีความสำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์แก่มนุษย์หลายด้าน พอสรุปได้ดังนี้

- 1) การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
- 2) การอ่านทำให้เกิดความเพลิดเพลิน
- 3) การอ่านเป็นเครื่องมือส่งเสริมความคิดให้แตกฉาน
- 4) การอ่านเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่ความต้องการ
- 5) การอ่านทำให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ
- 6) การอ่านเป็นเครื่องมือในการรับทอดมรดกวัฒนธรรมของคนรุ่นก่อนสู่คนรุ่นต่อๆ ไป

1.4 ขั้นตอนของการฝึกการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านให้เข้าใจเรื่องราวและจับสาระสำคัญโดยสรุปได้ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง แยกแยะได้ว่าใจความข้อใดเป็นใจความสำคัญ ใจความใดเป็นใจความรอง นอกจากนี้ผู้อ่านควรจับจุดประสงค์ ทักษะคติและอารมณ์ของผู้แต่งได้ด้วย

ขั้นตอนของการฝึกอ่านเพื่อจับใจความ เมื่อจะอ่านหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งผู้อ่าน
พึงใช้หลักต่อไปนี้พิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอ่านเพื่อจับใจความ คือ

1) ผู้อ่านควรเข้าใจเนื้อเรื่องส่วนรวมได้อย่างถูกต้อง ว่าเรื่องทั้งหมดนั้นกล่าวถึง
ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอะไร และอย่างไร ขณะอ่านผู้อ่านควรถามตัวเองไปด้วยตลอดเวลา
และควรตอบคำถามเหล่านั้นให้ได้เสียก่อน ที่จะ อ่านผ่านไปยังส่วนอื่น ๆ

2) อธิบายได้ว่าข้อความตอนใดเป็นตอนสำคัญมากที่สุด ข้อความตอนใดเป็น
ส่วนขยายตอนใดเป็นส่วนประกอบ ใจความสำคัญ หรือเป็นตัวอย่าง สิ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านจับ
ใจความสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วขึ้นก็คือ พยายามจับใจความในแต่ละย่อหน้าให้ได้เสียก่อนย่อ
หน้าแต่ละย่อหน้า ถ้าผู้เขียนมีวิธีการเขียนดี ย่อหน้านั้นจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว
ผู้อ่านอาจมีวิธีการสังเกตได้คือ หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าให้ได้เสียก่อน ประโยค
ใจความสำคัญหรือประโยคหลักนี้จะเป็นประโยคที่เชื่อมโยงใจความสำคัญของเรื่องในย่อหน้านั้นไว้
ทั้งหมด ส่วนอื่น ๆ จะเป็นส่วนขยาย ประโยคใจความสำคัญนี้ที่ตั้งของประโยคอาจอยู่ที่ต้น กลาง
ท้าย หรือข้างต้นกับท้ายย่อหน้าก็ได้ ตลอดจนอาจไม่มีประโยคใจความสำคัญปรากฏให้เห็น แต่
ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

3) ผู้อ่านสามารถแยกแยะได้ว่า ตอนใดเป็นใจความสำคัญของเนื้อเรื่องหรือตอน
ใดเป็นความคิดของผู้เขียนผู้อ่านจะเห็นได้ว่า แท้ที่จริงแล้วการจับใจความสำคัญ ก็คือ การสรุปย่อ
หรือรวบรวมเนื้อหาที่เป็นเจตนาสำคัญที่สุดของสารนั่นเอง สรุป การจับใจความสำคัญเป็นการรับรู้
อย่างสรุป ย่อเฉพาะส่วนที่เป็นหลักโดยแท้จริง หากเราจับใจความสำคัญได้ถูกต้องแม่นยำ ย่อม
เกิดประโยชน์คือ ช่วยให้เกิดความสะดวกในการจดจำ ช่วยในการลำดับความรู้ความคิดให้มี
ระเบียบ ถ้าจะจดบันทึก ย่อมประหยัดเวลา และประหยัดถ้อยคำได้มาก หากนำไปถ่ายทอดหรือ
นำไปปฏิบัติย่อมตรงประเด็นไม่ผิดพลาด ข้อเตือนใจเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่จะขอฝากไว้ก็คือ ถ้าเราอ่าน
เรื่องใดไม่รู้เรื่องไม่เข้าใจควรรใช้ความพยายามเพิ่มขึ้น อย่าด่วนโทษผู้อื่นว่าเขียนอ่านยาก ความดี
หรือไม่ดีของงานเขียนนั้นผู้มีประสบการณ์น้อยยังไม่ควรด่วนตัดสิน ขอให้พยายามฝึกฝนตนเอง
ต่อไป เพราะคนที่ประสบผลสำเร็จในชีวิตต้องเป็นคนไม่โทษคนอื่น ควรสำรวจตนเองและใช้
ความเพียรให้มากที่สุดเสียก่อน

2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1 ทฤษฎีการอ่าน

ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีที่เน้นใจความสำคัญของสารเป็นหลักในข้อความหนึ่งๆจะมีใจความสำคัญ เมื่อผู้อ่านได้อ่านได้อ่านสารแล้วนำใจความสำคัญในแต่ละข้อความรวมกัน โดยให้ต่อเนื่อง แล้วทำความเข้าใจใจความเหล่านั้นอีกครั้ง ทฤษฎีนี้แยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีของกูคแมน ทฤษฎีของทรอบาสโซ ทฤษฎีของเซส และทฤษฎีของรูเมลลาร์ท ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะทฤษฎีของกูคแมน ทฤษฎีของเกรย์ และทฤษฎีของทรอบาสโซ

กูคแมน เป็นผู้นำเอาทฤษฎีทางจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) มาใช้ในการอธิบายกระบวนการของการอ่านซึ่งมีจุดเน้น 3 อย่างคือ

1. มองการอ่านกับภาษาเป็นเรื่องเดียวกัน (Reading is language)
2. ผู้อ่านคิดผู้ใช้ภาษา (Readers are users of the language)
3. ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร (Language is a tool for communication)

ดังนั้นจึงให้ความสำคัญที่ตัวผู้อ่านไปพร้อมกับตัวภาษาที่อ่านทฤษฎีภาษาศาสตร์ทั่วไปจะเน้นที่ตัวภาษาในด้านเสียง ไวยากรณ์ และความหมาย ไม่ได้คำนึงถึงตัวผู้ใช้ภาษา Dr. Goodman มีความเชื่อว่าการอ่านกับภาษาเป็นเรื่องเดียวกัน และผู้อ่านคือผู้ใช้ภาษา และภาษาก็เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร

การอ่านกับภาษาเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะการอ่านก็ต้องใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นเนื้อหา (content) และเป็นสื่อในการทำความเข้าใจ จึงไม่สามารถแยกการอ่านออกจากตัวภาษาได้ เช่น เราจะอ่านบทความซึ่งเขียนเป็นภาษาอังกฤษ การอ่านก็ต้องใช้ระบบของภาษาอังกฤษ ในด้านเสียง การเขียนคำ และความหมายของคำ ส่วนวนการใช้ภาษาและระเบียบทางการสร้างประโยค (Grammar) ถ้าผู้อ่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษก็ย่อมจะอ่านไม่เข้าใจ ตัวอย่างที่เห็นทั่วไปคือคนไทยอ่านภาษาอังกฤษ โดยการแปลเป็นภาษาไทย ย่อมจะเข้าใจไม่ถึงความหมายที่แท้จริงของภาษาอังกฤษได้ เพราะการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย เป็นเพียงการเทียบเคียงของระบบสองภาษา จึงอาจจะไม่สอดคล้องกันได้ทั้งหมด ในด้านเสียง ไวยากรณ์ และความหมาย การอ่านแบบนี้จึงไม่ได้ผล เพราะพื้นฐานทางภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไม่เหมือนกัน ดังนั้นการอ่านภาษาใด ก็ต้องใช้ระบบของภาษานั้น ผู้อ่านจึงจะเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือเอาไว้

ในด้านผู้อ่านคือผู้ใช้ภาษา (Reader as a language user) นั้นหมายความว่าผู้อ่านเป็นผู้ใช้กระบวนการในการทำความเข้าใจโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ Dr. Goodman อธิบายว่า "การอ่านเป็นเกมการเดาทางจิตภาษาศาสตร์" (Reading is a psycholinguistic guessing game) กล่าวคือผู้อ่านจะใช้ตัวชี้แนะต่างๆเป็นเครื่องมือในการทำความเข้าใจความหมาย ซึ่งได้แก่ ตัวชี้แนะภายในคำพูด ตัวชี้แนะในตัวภาษา ตัวชี้แนะจากตัวผู้อ่านเอง และตัวชี้แนะจากภายนอก เป็นต้น

ดังนั้น จุดเน้นในการอ่านจึงอยู่ที่

- (1) ตัวภาษาที่อ่าน
- (2) กระบวนการค้นหาความหมายของผู้อ่าน โดยการ
  - (2.1) การสุ่มตัวอย่าง
  - (2.2) การคาดคะเนข้อความที่อ่าน
  - (2.3) การทดสอบโดยใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่
  - (2.4) การย้ำเพื่อความมั่นใจ และ
  - (2.5) การแก้ไขเมื่อมีความจำเป็นในกรณีที่การคาดคะเนและการทดสอบผิดพลาดจากข้อความเดิม
- (3) เครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาความหมาย ได้แก่ตัวชี้แนะต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว

ในด้านภาษาเป็นสื่อในการสื่อสาร กูดแมน ได้อธิบายว่าผู้อ่านจะใช้ระบบของตัวชี้แนะด้านภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการอ่าน ระบบตัวชี้แนะทางภาษา (Language Cuing System) ได้แก่ระบบตัวชี้แนะทางรูปคำและเสียง (Graphophonic cuing system) ระบบตัวชี้แนะทางไวยากรณ์ (Syntactic cuing system) และ ระบบตัวชี้แนะทางความหมาย (Semantic cuing system) ถ้าผู้อ่านใช้ระบบตัวชี้แนะผิดพลาด ก็จะเป็นข้อผิดพลาดจากการอ่าน (Reading miscues) เพราะมีความรู้และประสบการณ์ด้านการใช้ภาษาอย่างไม่เพียงพอ จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจในข้อผิดพลาดของผู้อ่านว่าเขามีจุดอ่อนและจุดแข็งด้านใดของการใช้ตัวชี้แนะดังกล่าว การศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุของข้อผิดพลาดจากการอ่านออกเสียง ก็จะช่วยให้เข้าใจได้ชัดเจนขึ้นว่าผู้อ่านใช้กระบวนการของการอ่านอย่างไรในการใช้ภาษาในการสื่อ

ทฤษฎีการอ่านของเกรย์ มี 4 ขั้นตอน โดยศาสตราจารย์บันลือ พุกกะวัน (2530 :56) ได้นำมาเพิ่มเติมให้เหมาะกับภาษาไทยเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

- (1) ขั้นเตรียม เป็นขั้นพัฒนาความพร้อมในการเรียนการอ่าน กระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนอยากอ่านด้วยการดูภาพจากนิทาน ฟีกอ่านภาพ อ่านบัตรคำ ฟีกทักทักกะการฟังและเล่าเรื่องย่อได้

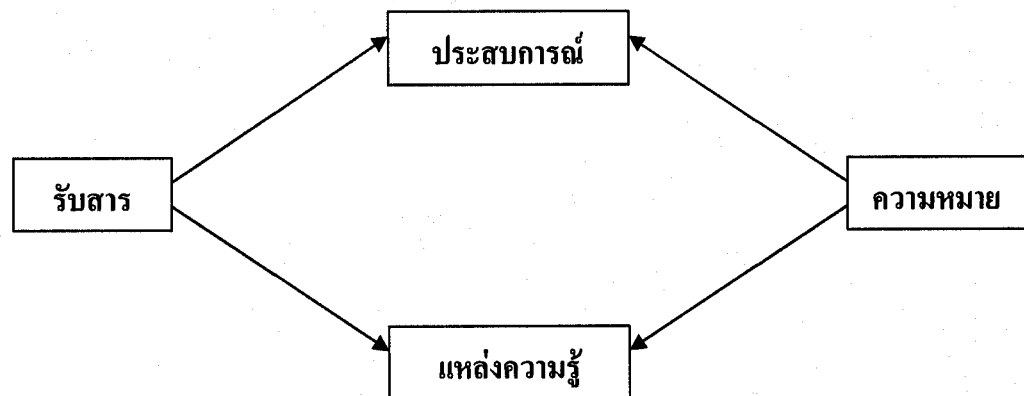
(2) **ขั้นเริ่มอ่าน** คือ เริ่มอ่านคำ ประโยค เรื่องสั้นๆประกอบภาพ ฝึกอ่าน
แผนภูมิประสบการณ์ ฝึกการเทียบคำ เทียบประโยค

(3) **ขั้นฝึกทักษะการอ่าน** ทำให้อ่านได้เร็วขึ้น โดยใช้วิธีจำรูปคำและสะกดคำ
ผสมคำไปพร้อมๆกันกับการเขียน ฝึกอ่านเรื่องที่ยากขึ้น จับใจความที่อ่าน ฝึกการอ่านคำประพันธ์

(4) **ขั้นสร้างนิสัยในการอ่าน** คือ รู้จักเลือกหนังสืออ่านตามความสนใจ สามารถ
ประเมินเรื่องราวที่อ่านได้ จนถึงขั้นวิเคราะห์วิจารณ์

(5) **ขั้นส่งเสริมการอ่าน** เป็นขั้นที่ช่วยให้การอ่านมีความหมายยิ่งขึ้น ทำให้รู้จัก
ใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน และสามารถชักชวนผู้อื่นให้เห็นคุณค่าของการอ่านได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539 : 58) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีของทราบาสโซ(Trabasso)
ไว้ดังนี้ การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้
สารต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่าน
ของผู้อ่านจะไม่คงที่ ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผิน จนกว่าสารที่
รับรู้ได้รับการเปรียบเทียบ ลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐานทฤษฎีจึงแบ่งเป็น 3 ขั้น ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของทราบาสโซ (Trabasso)

ก. การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้ ได้แก่ การอ่าน

ข. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่
ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะทบทวน 2 - 3
ครั้ง จนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง

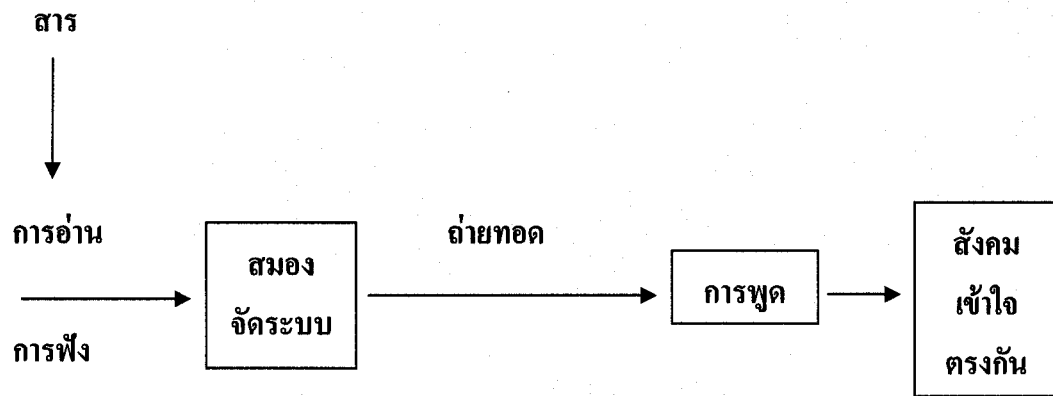
ค. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบ กับประสบการณ์หรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่ง
อื่นมาช่วยตัดสินใจ ถือว่าเป็นความรู้ที่ได้จากการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537 : 130-132) กล่าวถึง รูปแบบการอ่านที่ สอดคล้องกับทฤษฎี ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิมไว้ 3 รูปแบบ ดังนี้

- รูปแบบที่ 1 รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสารของ แฟรงค์ สมิธ (Frank Smith)
- รูปแบบที่ 2 รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการเข้าใจของ เคนเนธ เอส กูดแมน (KS-Good man)
- รูปแบบที่ 3 รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ บน-ล่าง ของ คลิฟฟอร์ด แอล บุษ และมิลเดรท เอช อุปเซอร์ (Bush and Huebher)

รูปแบบการอ่านมีหลายรูปแบบ สามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอนอ่านจับ ใจความสำคัญ โดยครูเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัยและความพร้อมของนักเรียน

ในการอ่านจับใจความสามารถนำรูปแบบการอ่านหลายรูปแบบมาเลือกใช้กับการ สอนอ่านจับใจความสำคัญให้ได้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกเอารูปแบบการอ่าน รูปแบบที่ 2 ของอาจารย์สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ คือ รูปแบบการอ่านที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการเข้าใจ ของเคนเนธ เอสกูดแมน (KS-Good man) ซึ่งเหมาะสมกับการใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้มาสอน เด็กในการสอนอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแสดงรูปแบบการอ่าน ของเคนเนธ เอส กูดแมน (KS-Good man)

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาอาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral Theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้ อธิบายว่า การเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เป็นการสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้วางเงื่อนไขแบบคลาสสิก หรือแบบสิ่งเร้าและ ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ

2. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้อธิบายว่า การเรียนรู้เป็นผลของกระบวนการคิด ความเข้าใจ การรับรู้สิ่งเร้าที่มากระตุ้น ผสมผสานกับประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาของบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งการผสมผสานระหว่าง ประสบการณ์ที่ได้รับในปัจจุบันกับประสบการณ์ในอดีต จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาเข้ามามีอิทธิพลในการเรียนรู้ด้วย ทฤษฎีกลุ่มนี้จึงเน้นกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) มากกว่า การวางเงื่อนไข เพื่อให้เกิดพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม การเรียนรู้แบบการหยั่งรู้ เป็นต้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning Theory)

หรือ แบบสิ่งเร้า ผู้ค้นพบการเรียนรู้ลักษณะนี้คือ อีวาน พาฟลอฟ (Ivan Pavlov, 1849–1936) นักสรีรวิทยาชาวรัสเซียที่มีชื่อเสียงมาก พาฟลอฟสนใจศึกษาเกี่ยวกับระบบย่อยอาหาร โดยได้ทำการทดลองกับสุนัข ระหว่างที่ทำการทดลอง พาฟลอฟสังเกตเห็นปรากฏการณ์บางอย่างคือ ในบางครั้งสุนัขน้ำลายไหลโดยที่ยังไม่ได้รับอาหารเพียงแต่เห็น ผู้ทดลองที่เคยเป็นผู้ให้อาหารเดินเข้ามาในห้องนั้น สุนัขก็น้ำลายไหลแล้ว จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจุดประกาย ให้พาฟลอฟคิดรูปแบบการทดลองเพื่อหาสาเหตุให้ได้ว่า เพราะอะไรสุนัขจึงน้ำลายไหลทั้งๆที่ยังไม่ได้รับอาหาร พาฟลอฟเริ่มการทดลองโดยเจาะต่อมน้ำลายของสุนัขและต่อสายรับน้ำลายไหลออกสู่ขวดแก้วสำหรับวัดปริมาณน้ำลาย จากนั้นพาฟลอฟก็เริ่มการทดลองโดยก่อนที่จะให้อาหารแก่สุนัขจะต้องสั่นกระดิ่งก่อน (สั่นกระดิ่งแล้วทิ้งไว้ประมาณ .25 –.50 วินาที) แล้วตามด้วยอาหาร (ผงเนื้อ) ทำอย่างนี้อยู่ 7-8 วัน จากนั้นให้เฉพาะแต่เสียงกระดิ่ง สุนัขก็ตอบสนองคือน้ำลายไหลปรากฏการณ์เช่นนี้เรียกว่า พฤติกรรมสุนัขถูกวางเงื่อนไขหรือเรียกว่าสุนัขเกิดการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก

2. ทฤษฎีปัญญาทางสังคม (Social Cognitive theory) มีแนวคิดพื้นฐานดังนี้

2.1 แบบดูรามิทซ์ชนะว่า พฤติกรรม (behavior หรือ B) ของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยหลักอีก 2 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยทางปัญญาและปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ

(Personal Factor หรือ P)

2) อิทธิพลของสภาพแวดล้อม (Environmental Influences)

2.2 แบบดูราได้ให้ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ (Learning) กับการ

กระทำ(Performance)ซึ่งสำคัญมาก เพราะคนเราอาจจะเรียนรู้อะไรหลายอย่างแต่ไม่จำเป็นต้องแสดงออกทุกอย่าง เช่นเราอาจจะเรียนรู้วิธีการ ทักษะในการสอบว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่ถึงเวลาสอบจริงเราอาจจะไม่ทတ်ก็ได้อีก หรือเราเรียนรู้ว่าการพูดจาและแสดงกริยาอ่อนหวาน กับพ่อ แม่ เป็นสิ่งดีแต่เราอาจจะไม่เคยทำกริยาดังกล่าวเลยก็ได้

2.3 แบบดูราเชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนมาก เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เกมคอมพิวเตอร์ หรืออาจจะเป็นรูปภาพ การ์ตูน หนังสือ นอกจากนี้ คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์-อักษรก็เป็นตัวแบบได้

3. กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกต การเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเลียนแบบประกอบไปด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการจูงใจ

3.1 กระบวนการใส่ใจ (Attentional processes)

เป็นกระบวนการที่มนุษย์ใส่ใจและสนใจรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ การเรียนรู้โดยการสังเกต จะเกิดขึ้นได้มากก็ต่อเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ แต่การจะใส่ใจได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบและปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ ได้แก่

1) ความเด่นชัด ตัวแบบที่มีความเด่นชัดย่อมดึงดูดให้คนสนใจได้มากกว่าตัวแบบไม่เด่น

2) ความซับซ้อนของเหตุการณ์ เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบถ้ามีความซับซ้อนมากจะทำให้ผู้สังเกตมีความใส่ใจน้อยกว่าเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อนน้อย

3) จำนวนตัวแบบ พฤติกรรมหนึ่ง ๆ หากมีตัวแบบแสดงหลายคนก็เรียกความสนใจใส่ใจจากผู้สังเกตได้มาก หรือการมีตัวแบบที่หลากหลายก็เรียกความสนใจจากผู้สังเกตได้มากเช่นกัน

4) คุณค่าในการใช้ประโยชน์ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต จะได้รับความสนใจมากกว่าตัวแบบที่เป็นไปในทางตรงข้าม เช่น ผู้ที่สนใจการทำอาหารก็จะให้ความใส่ใจเป็นพิเศษกับรายการโทรทัศน์ ที่สอนการทำอาหาร เป็นต้น

5) ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ ถ้าผู้สังเกตมีความรู้สึกชอบตัวแบบอยู่แล้ว ผู้สังเกตก็จะให้การใส่ใจกับพฤติกรรมของตัวแบบมากกว่ากรณีที่ผู้สังเกตไม่ชอบตัวแบบนั้นเลย ฉะนั้นการโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงมักใช้ตัวแบบที่เป็นชื่นชอบของประชาชนมาเป็นตัวแบบเพื่อ

กขวนให้ประชาชนใช้สินค้าที่โฆษณา โดยคาดหวังให้ประชาชนใส่ใจกับการโฆษณาของตนปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต

6) ความสามารถในการรับรู้ รวมถึงความสามารถในการเห็น การได้ยิน การอ่านการรู้รส การรู้กลิ่น และการสัมผัส ผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้สูงก็มีโอกาสใส่ใจกับตัวแบบได้มากกว่าผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้ต่ำ

7) ระดับความตื่นตัว การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า บุคคลที่มีความตื่นตัวระดับปานกลางมีโอกาสจะใส่ใจกับพฤติกรรมของตัวแบบได้มากกว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวต่ำ เช่น กำลังง่วงนอน หรือมีความตื่นตัวสูง เช่น กำลังตกใจหรือดีใจอย่างมาก

8) ความชอบ/รสนิยมที่มีมาก่อน ผู้สังเกตมักมีความชอบสังเกตตัวแบบบางชนิดมากกว่าตัวแบบบางชนิดอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นตัวแบบที่สอดคล้องกับความชอบของผู้สังเกตก็ทำให้ผู้สังเกตใส่ใจกับตัวแบบได้มาก เช่น เด็กเล็กชอบตุ๊กตาตุ้มมาก ตุ๊กตาตุ้มก็มีโอกาสเป็นตัวแบบให้กับเด็กได้มาก ส่วนวัยรุ่นมักชอบตัวแบบที่เป็นนักร้อง นักแสดงยอดนิยม เป็นต้น

3.2 กระบวนการเก็บจำ (Retention processes)

เป็นขั้นที่ผู้สังเกตบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งอาจจะเก็บจำในรูปของภาพ หรือคำพูดก็ได้ เบนคูราพบว่า ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแบบ ออกมาเป็นคำพูด หรือสามารถมีภาพของสิ่งที่ตนสังเกตไว้ในใจจะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ การสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉย ๆ หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย สรุปแล้วผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกตเป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Imagery) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูด หรือถ้อยคำ (Verbal Coding) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนาน และนอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็น การช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3.3 กระบวนการกระทำ (Production processes)

เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตเอาสิ่งที่เก็บจำมาแปลงเป็นการกระทำ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้สังเกต ถ้าผู้สังเกตไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้ เบนคูรากล่าวว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบ ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ลอกแบบอย่างตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกตมีปัจจัยในเรื่อง กระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) และความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้สังเกต ฉะนั้นในขั้นกระบวนการกระทำ หรือขั้นของการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบของแต่ละบุคคลจึงต่างกันไป ผู้สังเกตบางคนอาจจะทำได้

ดีกว่าตัวแบบหรือบางคนก็สามารถเลียนแบบได้เหมือนมาก ในขณะที่บางคนก็อาจจะทำได้ไม่เหมือนกับตัวแบบเพียงแต่คล้ายคลึงเท่านั้น หรือบางคนอาจจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเลยก็ได้

3.4 กระบวนการจูงใจ (Motivation process)

ตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อแนวคิดพื้นฐานข้อที่ 2 คือ แบบดูราแยกความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้ (Learning) ออกจากการกระทำ (Performance) นั่นคือ เราไม่จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรม ทุกอย่างที่ได้เรียนรู้ออกมา เราจะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น ๆ ก็ขึ้นอยู่กับว่าเรามีแรงจูงใจมากน้อยแค่ไหน เช่น เราอาจจะเรียนรู้วิธีการเดินแอโรบิก จากโทรทัศน์ แต่เราก็ไม่ยอมเดินอาจจะเพราะขี้เกียจ ฯลฯ แต่อยู่มาวันหนึ่ง เราไปเจอเพื่อนเก่าซึ่งทักว่าเราอ้วนมากน่าเกลียด คำประณาม ของเพื่อนสามารถจูงใจให้เราลุกขึ้นมาเดินแอโรบิก จนลดความอ้วนสำเร็จเป็นต้น

4. การเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ (Insight Learning)

นักจิตวิทยาที่สนใจเรื่องการเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ และทำการทดลองไว้ คือ โคห์เลอร์ (Kohler, 1925) โคห์เลอร์ ได้ทดลองกับลิงชื่อ "สุลด่าน" โดยขังสุลด่านไว้ในกรงและเมื่อสุลด่านเกิดความหิว เพราะถึง เวลาอาหาร โคห์เลอร์ ได้วางผลไม้ไว้ในกรงในระยะที่สุลด่านไม่สามารถเอื้อมถึงได้ด้วยมือเปล่าพร้อม กับวางท่อนไม้ซึ่งมีขนาด ต่างกัน สั้นบ้างยาวบ้าง (ดังรูปที่ 5) ท่อนสั้นอยู่ใกล้กรงแต่ท่อนยาวอยู่ห่างออกไป สุลด่านคว้าไม้ท่อนสั้นได้ แต่ไม่สามารถเขี่ยผลไม้ได้ สุลด่านวางไม้ท่อนสั้นลงและวิ่งไปมาอยู่สักครู่ ทันใดนั้น "สุลด่าน" ก็จับไม้ท่อนสั้นเขี่ยไม้ท่อนยาวมาใกล้ตัว และหยิบไม้ท่อนยาวเขี่ยผลไม้มากินได้ พฤติกรรมของสุลด่านไม่มีการลองผิดลองถูกเลย โคห์เลอร์จึงได้ สรุปว่า สุลด่านมีการหยั่งรู้ (Insight) ในการแก้ปัญหาคือมองเห็นความสัมพันธ์ของไม้ท่อนสั้นและท่อนยาวและผลไม้ได้

จากการทดลองของโคห์เลอร์ โคห์เลอร์ ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยการหยั่งรู้ ไว้ดังนี้

1. แนวทางการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาของผู้เรียน มักจะเกิดขึ้นทันทีทันใดจึงเรียกว่า Insight
2. การที่จะมีความสามารถเรียนรู้แก้ปัญหาอย่างทันทีทันใดได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาทำนองเดียวกันมาก่อนเพราะจะช่วยทำให้มองเห็นช่องทางในการแก้ปัญหาแบบใหม่ได้
3. นอกเหนือจากประสบการณ์เดิม ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการมองเห็น

ความสัมพันธ์ต่างๆ เพราะการที่มีความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ นี้เองจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ความสามารถดังกล่าวนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีระดับสติปัญญา ดีพอสมควรจึงสามารถแก้ปัญหาโดยการหยั่งรู้ได้

3. นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอนภาษาไทย

3.1 ความหมายของนิทานพื้นบ้าน

ประเทือง คล้ายสุบรรณ (2531 : 62 อ้างใน สุจินดา รูปโฉม. 2538 : 12) ได้ให้ความหมายนิทานพื้นบ้านว่า เป็นเรื่องเล่าที่ชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นผูกเรื่องเล่าสู่กันฟังด้วยถ้อยคำธรรมดาเป็นภาษาร้อยแก้ว หรือถ้อยคำสำนวนของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น เล่าสืบกันมาเป็นเวลาช้านานจนไม่ทราบว่าใครเป็นต้นคิดแต่งขึ้น โดยมีกษัตริย์ที่ นานมาแล้ว หรือกาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว เป็นการเริ่มเรื่อง

อัญชัน เผ่าพัฒน์ (2531 : 19 อ้างใน สุจินดา รูปโฉม. 2538 : 12 - 13) กล่าวว่านิทานพื้นบ้าน คือเรื่องเล่าที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอดๆจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องที่อิงความจริง หรือ แต่งขึ้นตามจินตนาการของผู้เล่า ดังนั้น เนื้อเรื่องของนิทานอาจเป็นเรื่องที่เชื่อถือ ไม่สมเหตุสมผล หรือ แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง แต่สิ่งที่แฝงอยู่คือ คติเตือนใจ หรือแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรในการดำรงชีวิต

ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2527 : 59 อ้างใน วัชรภรณ์ ตั้งวิวัฒน์พานิช 2545 : 11)กล่าวว่า นิทานที่ใช้ในคติชนวิทยา หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบทอดต่อกันมาจนถึงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง นิทานเหล่านี้เรียกว่า นิทานพื้นบ้าน นิทานพื้นเมืองบ้าง และนิทานชาวบ้านบ้าง มีความหายเฉพาะเจาะจงถึงเรื่องเล่าประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ

กิ่งแก้ว อัทธจักร (2530 : 28 อ้างใน จันงค์ ผลแสง .2541: 22) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องเก่าเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ใ้ชาวเขาเป็นสืบทอดของการถ่ายทอด หรือ ถ่ายทอดมุขปาฐะได้ แต่บางส่วนก็ได้รับการบันทึกไว้บ้างแล้ว

ลักษณะสำคัญของนิทานพื้นบ้านนั้น พนม นันทพฤกษ์ (2541:16) ได้กล่าวถึงมีหลายลักษณะจำแนกได้ดังนี้

(1) นิทานพื้นบ้านแต่เดิมมาสืบทอดโดยวิธีมุขปาฐะคือ เล่าสู่กันฟังและจดจำเล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลาช้านาน จนไม่สามารถจะรู้ได้ว่าใครเป็นผู้ริเริ่มผูกเรื่องขึ้นมา การสืบทอดกันในลักษณะนี้ทำให้นิทานแต่ละเรื่องมีโอกาสผิดเพี้ยนไปจากเรื่องเดิมมากขึ้น ทั้งในลักษณะการ

ขาดหาย การเพิ่มเติม และการเปลี่ยนแปลงอนุภาคของเรื่องตามสังคม ในระยะหลังจึงได้มีการนำเอานิทานพื้นบ้านมาเขียนขึ้นหรือปรุงแต่งเป็น “วรรณกรรมลายลักษณ์”

(2) นิทานเล่ากันแต่เดิมด้วยถ้อยคำธรรมดา เป็นร้อยแก้ว มุ่งเอารสของเรื่องมากกว่ารสของคำ

(3) มีลักษณะเป็นเรื่องราวที่มีฉาก มีตัวละคร แสดงพฤติกรรมหรือความเป็นมาและความเป็นไปของชีวิตและสิ่งต่าง ๆ และเป็นเรื่องราวที่มนุษย์สร้างขึ้นมา โดยอาจสร้างจากจินตนาการของตัวเอง หรือมีเค้าเรื่องจริงอยู่ก่อนแล้วนำมาจินตนาการขยายความเสริมต่อให้พิสดารออกไปก็ได้ อาจเป็นภษิต ลำนวน ปริศนาคำทาย ฯลฯ

(4) มีลีลาการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนวรรณกรรมปัจจุบัน เช่น เมื่อเริ่มเรื่องก็จะเดินเรื่องไปข้างหน้าเรื่อยๆ ไม่ค่อยมีการเล่าเรื่องย้อนหลังเหมือนวรรณกรรมบันเทิงรูปแบบใหม่ๆ

(5) มีเป้าหมายหลักเพื่อความบันเทิงใจของผู้ฟังและอาจมีเป้าหมายอื่นๆ ที่สอดแทรกไว้ในเรื่องด้วยก็ได้ เช่น เพื่อการสั่งสอนอบรม เพื่อตอบข้อสงสัยบางอย่างแก่ผู้ฟัง

กล่าวโดยสรุป นิทานพื้นบ้านคือเรื่องที่เล่าสืบต่อกันมา ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งคือใคร เริ่มแรกก็เป็นการเล่าด้วยวิธีมุขปาฐะ ภายหลังมีการเล่าด้วยวิธีมุขปาฐะและได้รับการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ใช้เป็นร้อยแก้วธรรมดา หรือเป็นสำนวนของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่น เรื่องราวอาจเป็นเรื่องที่อิงความจริงหรือเป็นเรื่องที่เหลือเชื่อ เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน โดยมีคติธรรม คำสอนแฝงอยู่ การเล่านิทานยังได้รับการยอมรับว่าเป็นทั้งศิลปะ และรูปแบบการสอนที่เก่าแก่ที่ยังคงได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบัน

3.2 ความสำคัญของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ในสมัยก่อนใช้นิทานเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอน อบรมบุตรหลานนั้นแสดงให้เห็นว่านิทานพื้นบ้านเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของท้องถิ่น ดังที่กิ่งแก้ว อัครถาวร(ม.ป.ป.: 8-16 อ้างใน จำนงค์ ผลแสง.2541: 28) ได้กล่าวถึงนิทานว่า นิทานมีบทบาทต่อการเสริมสร้างบุคลิก มีพลังโน้มน้าวทัศนคติและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลและสังคมได้พอสมควร กล่าวคือ ช่วยให้ทั้งผู้เล่าและผู้ฟังได้ระบายผ่อนคลายความรู้สึกนึกคิด ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันยังก่อให้เกิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและคตินิยมของสังคม ตลอดทั้งในสาระแก่นสารของนิทานพื้นบ้านยังชี้ชวนให้เห็นถึงหลักศีลธรรมและจรรยาอันเป็นความเชื่อถือและแนวปฏิบัติต่างๆ

ประกอบ นิมมานเหมินทร์ (2531 : 28 อ้างใน จำนงค์ ผลแสง .2541: 22) ได้กล่าวถึงนิทานว่า นิทานพื้นบ้านมีอิทธิพลต่อสังคมในแง่ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน กระชับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคมและเป็นบรรทัดฐานเพื่อธำรงไว้ซึ่งจริยธรรมและวัฒนธรรมของสังคม นอกจากนี้ นิทานพื้นบ้านยังเป็นแรงบันดาลใจในการผลิตวรรณคดีและศิลปะ ตลอดจนทั้งเป็นบ่อเกิดของคติชนบางประเภท

3.3 ประโยชน์และคุณค่าของนิทานพื้นบ้าน

ประโยชน์และคุณค่าของนิทานพื้นบ้านนั้นมีมากมายหลายประการ สรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้คือ

1) คุณค่าทางปัญญา เป็นเรื่องราวที่ต้องอาศัยความรู้ ความคิด จินตนาการ และศิลปะในการสื่อความให้ประสานกันได้ด้วยดี นิทานทุกเรื่องจึงช่วยฝึกฝนและเสริมสร้างปัญญาแก่ผู้เล่า ผู้ฟัง และผู้ศึกษา เช่น การฝึกปัญญาในการผูกเรื่อง การจดจำ การปรับเปลี่ยน และการตีความ

2) คุณค่าทางการสำเร็จอารมณ์ เป็นเรื่องราวที่มีตัวละครแสดงพฤติกรรมหรือความเป็นมาเป็นไปของสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นการสนองจิตสำนึกพื้นฐานด้านความบันเทิงและความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ จึงให้ความสนุกสนานแก่ผู้ฟังเสมอ

3) คุณค่าทางสังคมสัมพันธ์ การเล่านิทานทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันในกลุ่มพวกซึ่งอาจเป็นเครือญาติ เพื่อนฝูง หรือคนอื่น ๆ ทั่วไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความสนิทมักคุ้น ความรัก ความเข้าใจกันมากขึ้น อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

4) คุณค่าทางการศึกษาศัพท์ สำนวนภาษาถิ่นได้ ชาวบ้านภาคใต้จะเล่านิทานเล่าสู่กันฟังด้วยภาษาถิ่นได้ แม้การนำไปเล่าต่อจะมีการปรับสำนวนภาษาไปบ้าง แต่ก็ยังคงเป็นภาษาถิ่นได้อยู่ เมื่อมีการฟังนิทานและเก็บรวบรวมนิทานเรื่องต่าง ๆ บันทึกไว้ ย่อมทำให้เข้าใจศัพท์สำนวนต่าง ๆ ที่ผู้เล่าใช้และมีประโยชน์ทางการศึกษาภาษาต่อไป

5) คุณค่าในการปลูกฝังค่านิยม ความคิด ความเชื่อของสังคมภาคใต้ นิทานทุกประเภทย่อมก่อให้เกิดคุณค่าดังกล่าวได้ให้เห็นชัดเจนได้แก่ นิทานประเภทคติสอนใจซึ่งมุ่งปลูกฝังค่านิยมในการดำเนินชีวิตเช่น เรื่องนินทาทะเล ธุระไม่ใช่ ม้าศึกกับนายทหาร ไครบาป

6) คุณค่าทางการศึกษา สังคมและวัฒนธรรมภาคใต้ นิทานที่เล่ากันในท้องถิ่นภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นนิทานที่มีกำเนิดในภาคใต้โดยตรงหรือแพร่กระจายมาจากแหล่งอื่นแล้ว ชาวใต้รับไว้และนำมาเล่าสืบต่อกัน ผู้เล่าสามารถนำมาเชื่อมโยงให้เห็นถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

สรุปการใช้นิทานพื้นบ้าน ให้ประโยชน์ ให้คุณค่ามากมาย จึงสมควรที่ช่วยกันอนุรักษ์และสืบทอดนิทานพื้นบ้านอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป ครูควรนำนิทานพื้นบ้านมาเป็นสื่อ เพื่อให้นักเรียนรู้จักคุณค่าและเกิดความรักและหวงแหนสิ่งที่เป็นศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

3.4 ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้านภาคใต้มีเนื้อหาหลากหลายประเภท แต่ในที่นี้จะขอแยกประเภท ดังนี้

1) นิทานมุขตลก

เป็นนิทานที่มุ่งให้ความบันเทิงใจแก่ผู้ฟังโดยตรง ชาวใต้ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีอารมณ์ขัน การปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันหรือแม้แต่ในวัฒนธรรมบางอย่างจะแฝงลักษณะนี้ให้เห็นอยู่เสมอ นิทานประเภทนี้จึงเป็นนิทานที่เป็นที่นิยมของชาวใต้มากเป็นพิเศษ และมักมีการจำและเล่าสืบทอด ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน มีการแพร่กระจายสูงกว่านิทานประเภทอื่น ๆ เช่น นิทานมุขตลกเกี่ยวกับเรื่องเพศ , นิทานมุขตลกเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และความสามารถของตัวละคร และนิทานมุขตลกแบบย่อนผู้ฟัง เป็นต้น

2) นิทานอธิบาย

เป็นนิทานที่มุ่งให้คำตอบเกี่ยวกับความเป็นมาของสิ่งและสภาพต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับมนุษย์ สัตว์ พืช และธรรมชาติอื่น ๆ นิทานประเภทนี้เป็นนิทานเก่าแก่ที่เล่าสืบทอดกันมาช้านาน นักเล่านิทานคาดคิดถึงความเป็นมาของสิ่งและสภาพต่าง ๆ เอาอย่างง่าย ๆ แล้วเล่าสู่กันฟังและมีการจดจำสืบทอดกันมาเรื่อย เช่น นิทานอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ , นิทานอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติของสัตว์ นิทานเกี่ยวกับธรรมชาติของพืช และนิทานอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติอื่น ๆ ทั่วไป เป็นต้น

3) นิทานเกี่ยวกับสถานที่ตามธรรมชาติ

เป็นนิทานอธิบายถึงการกำเนิดของสถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในท้องถิ่นต่าง ๆ ในภาคใต้ เช่น เกาะ ภูเขา แม่น้ำ ลำคลอง

4) นิทานเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ

เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อในอำนาจเร้นลับต่าง ๆ เช่น ผีसाง นางไม้ เทวดา เจ้าที่เจ้าทาง อำนาจไสยศาสตร์ ซึ่งมีผลต่อความเป็นไปของชีวิตมนุษย์ทั้งในทางให้โทษและให้คุณ รวมไปถึงความเชื่อเกี่ยวกับโชคลาภหรือการได้ทรัพย์สมบัติจากการคลั่งบันดาลของอำนาจเร้น

ลับเหล่านั้นด้วย เช่น นิทานความเชื่อเกี่ยวกับทรัพย์สมบัติ นิทานความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องผีหรืออำนาจเร้นลับ

5) นิทานคติ

เป็นนิทานที่มีเนื้อหาในทางสั่งสอน อบรม หรือให้คติในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ฟังตามค่านิยมของสังคมภาคใต้ ตัวละครในเรื่องมีทั้งเป็นสัตว์ มนุษย์ และอมมนุษย์ หรือบางครั้งก็ผสมผสานกันในเรื่องเดียวกัน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องสั้น ๆ มุ่งให้แนวคิดเกี่ยวกับคติหรือคุณธรรมที่เด่นชัดเพียงอย่างเดียวในเรื่องหนึ่ง ๆ

3.5 คุณค่าของการใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการเรียนการสอนภาษาไทย

นิทานพื้นบ้านสามารถนำมาเป็นสื่อในการเรียนการสอนความรู้ต่างๆ ให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีช่วยสร้างความเข้าใจก่อให้เกิดคุณธรรมในจิตสำนึก และส่งเสริมจินตนาการให้แก่ผู้เรียน ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

กุหลาบ มัลลิกามาต (2516 : 99-100) และ ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2528 : 107-110 อ้างใน ปัจฉิมาพร อภิการัตย์ 2540 : 22) ได้กล่าวถึงการใช้นิทานพื้นบ้านในการสอนอ่านสอดคล้องกัน สรุปได้ว่า นิทานช่วยให้ผู้เรียนรู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้จินตนาการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความคิดสร้างสรรค์ นิทานนอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังมีคุณค่าในการปลูกฝังจริยธรรม และรักษาบรรทัดฐานของสังคมด้วย ทั้งยังช่วยกระชับความสัมพันธ์ ลดความเกรงกลัว หรือความเบื่อบ่อยผู้ใหญ่ นอกจากนี้เด็กบางคนอาจมีความรู้สึกอยากเล่านิทานบ้าง ซึ่งทำให้เด็กมีโอกาสนฝึกฝนทั้งด้านความจำและการแสดงออก

วาสนา เกตุภาค (2521 : 66 อ้างใน ปัจฉิมาพร อภิการัตย์ 2540 : 22-33) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนิทานพื้นเมืองว่า “ นิทานพื้นเมืองให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ให้คติในการดำรงชีวิตซึ่งจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาอบรมเด็กได้เป็นอย่างดี และทำให้รู้ต้นกำเนิดของศิลปะ วรรณคดี ละคร จิตรกรรม ประติมากรรม และศาสตร์ความรู้ด้านต่างๆ ”

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2527 : 6 อ้างใน ปัจฉิมาพร อภิการัตย์ 2540 : 22-33) กล่าวว่า “ นิทานพื้นบ้านมีความเหมาะสมที่จะนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมกิจกรรมการอ่าน เนื่องจากนิทานพื้นบ้านมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน อันจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดความอยากรู้อยากเรียน ”

เดชา จินดาพันธ์ (2527 : 66 อ้างใน ปัจฉิมาพร อภิการัตย์ 2540 : 22-33) ได้กล่าวถึงการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ในการเรียนการสอน สรุปได้ว่า นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นเครื่องมือช่วยครูได้ดียิ่งขึ้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยให้มี

ประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นการนำเอาอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านการสอนอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อในการสอนภาษาไทย จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีนิสัยรักการอ่าน และได้รับความรู้หลายด้านทำให้รู้จักโลก รู้จักชีวิต รู้จักใช้เงินตุนาการ นอกจากนี้ยังได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม ตลอดจนช่วยให้การพัฒนาทักษะทางภาษาของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานพื้นบ้านในการเรียนการสอน

4.1 งานวิจัยในประเทศที่ใช้นิทานในการเรียนการสอนอ่าน

สุนันทา สายคง (2530:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การใช้นิทานพื้นบ้านภาคตะวันตกของไทยพัฒนาทักษะการอ่านในใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดวังยาว และโรงเรียนบ้านหนองตาเสือ ” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน เป็นนักเรียนชาย 60 คน และนักเรียนหญิง 30 คน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง มีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านในใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 ผลการวิจัยพบว่า สัมฤทธิ์ผลการอ่านในใจของนักเรียนกลุ่มทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแบบฝึกการอ่านในใจทั้ง 8 ชุด สามารถพัฒนาการอ่านในใจของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุมณฑา ดันเจริญ (2534:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการเล่านิทานกับการใช้เกมการอ่านเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนตลาดเขตรมมิตรภาพที่ 105 อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 40 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเล่านิทาน กับการใช้เกมการอ่านมีความสามารถในการอ่านไม่แตกต่างกันแต่ นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยการเล่านิทานและการใช้เกมการอ่านอ่าน มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพันธ์ เปรมปรีดี (2543) ได้ศึกษาเรื่อง “ การใช้นิทานพื้นเมืองภาคกลางเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และความคงทนในการจำของสำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางชั้น จังหวัดปทุมธานี” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยของคะแนน ความคงทนในการจำระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (Munsegvith : 1982 อ้างใน ประภา ตันติวุฒิ 2542:39) ได้ศึกษาเรื่องการนำนิทานพื้นบ้านมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมการอ่านสำหรับประถมศึกษา ซึ่งใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด โดยศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 ในภาคใต้ของไทย ซึ่งไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาพูด ผลการวิจัย พบว่า นิทานพื้นเมืองสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านให้ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนได้อย่างเหมาะสม

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศที่ใช้นิทานในการเรียนการสอนอ่าน

งานวิจัยเชิงทดลองในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน ได้มีผู้ทำวิจัยไว้โดยใช้สื่อการอ่านที่แตกต่างกันดังนี้

บอสมา (Bosma อ้างใน อรทัย ชีตารักษ์ 2546 : 37) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ การศึกษาเชิงทดลองเพื่อกำหนดความเป็นไปได้ของการใช้นิทานพื้นเมือง เพื่อสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา ของมลรัฐมิชิแกน (Michigan) ประเทศสหรัฐอเมริกา ” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 99 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มทดลองมีความก้าวหน้าในการอ่านหลังการใช้นิทานพื้นเมือง นอกจากนี้ยังพบว่านิทานพื้นเมืองสามารถทำให้นักเรียนสนใจวรรณกรรมมากขึ้น และควรสนับสนุนให้มีความสนใจอยู่ตลอดเวลาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ฟูเลอร์ (Fuhler 1990 อ้างใน ประภีร์ อังสุวรรณ 2539 : 19) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการสอนนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนซึ่งไม่สนใจในการอ่านหนังสือที่โรงเรียน นอร์ทจูเนียร์ ไฮสกูล (North. Junior High School) ในเมืองกริสตัล เลค (Grystal Lake) รัฐอิลลินอย (Illinois) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้โปรแกรมการอ่านที่สร้างขึ้นจากพื้นฐานทางวรรณกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมการอ่านจากพื้นฐานวรรณกรรมมีพัฒนาการด้านการเรียนสูงขึ้นและนักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า งานวิจัยในต่างประเทศศึกษาการนำนิทานพื้นเมืองมาใช้ในการพัฒนาการอ่าน ถึงแม้ผลการวิจัยจะปรากฏผลสัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกันนัก แต่มีความก้าวหน้าในการอ่าน ส่วนงานวิจัยในประเทศได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำนิทานพื้นบ้านประเภทต่างๆ และนิทานพื้นบ้านท้องถิ่นต่างๆ มาพัฒนาการอ่านและการฟังของนักเรียนในระดับต่างๆ ซึ่งสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความ ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  5. การวิเคราะห์ข้อมูล
- ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 117 คน ทั้งนี้จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จัดชั้นเรียนแบบคละความสามารรถ มีการใช้หลักสูตรเดียวกัน จัดการเรียนการสอนในลักษณะใกล้เคียงกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือทดลอง ได้แก่

2.1.1 นิทานพื้นบ้านภาคใต้

2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ จำนวน 10 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย
แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง (นิทานพื้นบ้าน)

ดำเนินการดังนี้

3.1.1 ศึกษานิทานพื้นบ้านภาคใต้จากวรรณกรรมพื้นบ้านที่มีผู้รวบรวมไว้และเรื่องเล่าถ่ายทอดของแต่ละจังหวัดในภาคใต้ ทั้งที่เป็นภาษาท้องถิ่นและที่เป็นภาษาไทยกลาง โดยศึกษานิทานทั้งหมด 20 เรื่อง

3.1.2 นำนิทานพื้นบ้านไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านช่วยคัดเลือก ผู้เชี่ยวชาญได้ช่วยคัดเลือกนิทานพื้นบ้านภาคใต้ได้จำนวน 10 เรื่อง โดยจัดกลุ่มนิทานตามประเภทคำเนึงถึงความเหมาะสมของเนื้อหา ความยากง่ายของเนื้อเรื่อง ความเหมาะสมกับวัยของนักเรียนวัย 10-12 ปี

นิทานทั้ง 10 เรื่องที่คัดเลือกไว้ มีดังต่อไปนี้

- 1) กินเหล้าแล้วอายุยืน
- 2) ศาลพระมวง
- 3) เขากทะเล
- 4) หม้อวิเศษ
- 5) ตำนานอ่าวพระนาง
- 6) ราหูจับจันทร์
- 7) เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
- 8) ตำนานต้นจาก
- 9) จี๊พร้าวปราบยักษ์
- 10) นางพิกุลทอง

3.1.3 นำนิทานทั้งหมดที่คัดเลือกไว้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ หาดขนิความสอดคล้อง (Index of congruence – IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม และความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับความยากง่ายเหมาะกับระดับชั้น

3.1.4 เรียบเรียงนิทานจากภาษาใต้เป็นภาษาไทยกลาง

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ มีขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับทักษะการอ่าน เพื่อศึกษาความคิดรวบยอด จุดมุ่งหมาย และเนื้อหา ศึกษาเอกสารต่างๆ เช่น คู่มือครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.2 ศึกษาวิธีการเขียนแผนการสอนจากเอกสารต่างๆ และทำกรอบแผนแต่ละแผน ซึ่งในแต่ละแผนประกอบไปด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) สาระการเรียนรู้
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อ
- 5) สื่อการสอน
- 6) การวัดและประเมินผล

3.2.3 ดำเนินการร่างแผนการสอน

3.2.4 นำแผนการสอนที่ร่างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาภาษาไทยด้านการเขียนแผนภาษาไทย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.5 ปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน และลำดับขั้นตอนการสอน

3.2.7 ปรับปรุงและจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ พิมพ์แล้วนำไปประกอบการสอนควบคู่กับแบบฝึกแผนภาพ โครงเรื่องเพื่อการทดลองต่อไป

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์) ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านการอ่านจับใจความ

3.3.2 ศึกษาแนวทางการจัดทำข้อสอบด้านการอ่านจับใจความ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.3.3 วิเคราะห์จุดประสงค์ และเนื้อหาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว
ดำเนินการออกข้อสอบ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบ
ทดสอบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก โดยศึกษาเทคนิคการออกข้อสอบจากเอกสารตำราต่างๆ

3.3.4 นำแบบทดสอบที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

3.3.5 นำแบบทดสอบที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อให้ตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหา

3.3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ เพื่อหาคุณภาพกับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.3.8 นำแบบทดสอบที่มีคุณภาพแล้วจำนวน 30 ข้อ ไปใช้วัดความสามารถ
อ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนที่ผ่านการตรวจ
สอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน
ในระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2551 การเก็บข้อมูลเป็นไปตามลำดับดังนี้

4.1 ทำแบบทดสอบก่อนการเรียน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
จำนวน 30 ข้อ และบันทึกผล

4.2 ดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทดลองโดยใช้แผน
การจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้งหมด 10 แผน ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการ
สอนด้วยตนเอง แต่ละแผนใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ทำการสอนระหว่าง
วันที่ 18 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2551 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

4.3 ทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้
ครบ 10 แผนแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ และบันทึกผล

4.4 รวบรวมข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลที่รวบรวมได้เตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที โดยใช้สูตร t-test dependent

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

	n	$\bar{x}$	s	$\bar{d}$	S_d	t.
ก่อนเรียน	35	13.63	3.77	6.51	1.84	20.35
หลังเรียน	35	20.14	3.75			

**p > .01

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยได้ดำเนินการตามกรอบแนวทางและได้ข้อสรุปดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง ที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้

1.2 สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 117 คน ทั้งนี้จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จัดชั้นเรียนแบบคละความสามารด มีการใช้หลักสูตรเดียวกัน จัดการเรียนการสอนในลักษณะใกล้เคียงกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนประชาวิทยา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 35 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนการสอน จำนวน 10 แผน โดยใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง โดยได้ค่าดัชนีสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปทุกแผนการสอน
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.2 – 0.8 มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.2 ขึ้นไป

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) นำแผนการจัดการเรียนทั้งหมด 10 แผน ไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ทำการสอนด้วยตนเอง แต่ละแผนใช้เวลาสอนแผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ทำการสอนระหว่างวันที่ 18 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม 2551 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550
- 3) ทดสอบหลังเรียน (Post test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที โดยใช้สูตร t-test dependent

1.4 ผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพันธ์ เปรมปรีดิ์ (2543 : 65) ที่ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคกลางเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวัดบางชัน พบว่าจะแนบเฉลี่ยจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกัน และงานวิจัยของอรทัย ชีตารักษ์ (2546 : 57) ที่ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเป็นสื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านแม่โป่ง พบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การสอนในนิทานนั้นผู้เล่าจะแฝงข้อคิดไว้ในเรื่อง นิทานได้ชี้ให้เห็นลักษณะของบุคคลที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของสังคม นิทานจึงเปรียบเสมือนเครื่องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 13.63 คะแนน หลังเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้ 20.14 คะแนน ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน แสดงว่า การใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการสอนพัฒนาการอ่านจับใจความหลังเรียนพัฒนาขึ้น การนำนิทานพื้นบ้านภาคใต้มาเป็นสื่อการสอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เริ่มจากการนำนิทานพื้นบ้านภาคใต้มาเล่าให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนช่วยกันเล่า นักเรียนอ่านเอง แสดงบทบาทสมมติ เล่าประกอบภาพร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสรุปข้อคิดที่ได้จากนิทาน โดยนักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดหรือสรุปความทุกครั้ง กิจกรรมเหล่านี้ ได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกวิเคราะห์แสดงความคิด และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ใช่การเรียนรู้โดยการท่องจำเนื้อหา

เมื่อครูได้เตรียมการสอนที่ทำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมอย่างหลากหลาย โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออก แสดงความคิดเห็นและให้คำแนะนำแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจกล้าคิด กล้าแสดงออก นอกจากนักเรียนได้เรียนรู้พฤติกรรมของตัวละครในนิทานแล้ว นักเรียนได้นำคตินิยมในเรื่องไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงขึ้น (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2540 : 156)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ควรเลือกนิทานพื้นบ้านให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.1.2 ควรให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทักษะการอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ โดยใช้
นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการสอน

3.2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนแต่ละ
ระดับชั้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะในการอ่านจับใจความ ให้เหมาะสมกับ
ความสามารถของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติยาวัดี กลั่นเกษร (2541) *ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ดอกหญ้า
กมลรัตน์ หล้าสว่าง (2528) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เดชา
กรมวิชาการ (2546) *ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*
กระทรวงศึกษาธิการ
- กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยใน*
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เชียงใหม่ โอเคการพิมพ์
กัลยา ขวนมาลัย (2539) *การอ่านเพื่อชีวิต* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
จำนงค์ ผลแสง (2541) "การสร้างหนังสือเรียนวิชา นิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ" *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*
คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชวนทอง วัชรอาสน์ (2542) "การพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนให้นิมิตวิทยาคม โดยใช้นิทานท้องถิ่น อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี"
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เดชา จันดาพันธุ์ (2527) "การศึกษาการใช้นิทานพื้นเมืองเสริมการอ่าน สำหรับนักเรียนที่พูด
ภาษาถิ่นอีสาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านกุดเห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัด
ยโสธร" *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา*
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ทัศนีย์ สุขเมธี (2542) *การสอนภาษาไทย* สถาบันราชภัฏธนบุรี
- นกมล จันทรเพ็ญ (2531) *การใช้ภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ต้นอ่อน
- บันลือ พฤษะวัน (2529) *มิติใหม่ในการสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2535) *การวัดและประเมินผลการศึกษา* มหาสารคาม
ปริดาการพิมพ์
- _____. (2535) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุวิริยาสัน
บุปผา ญาณจันทร์ (2538) "การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้และไม่ใช้
นิทานพื้นบ้านอยุธยาเป็นสื่อในการสอนอ่านสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ปรินญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ประคอง นิมมานเหมินทร์ (2539) "นิทานพื้นบ้านในประเทศไทย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ภาษาไทย8 หน่วยที่ 2 หน้า 53-112 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประภา ดันตวิวุฒิ (2542) "การศึกษาผลสัมฤทธิ์และเจตคติในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แบบ
ฝึกที่สร้างจากนิทานพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี" ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปัจฉิมภาพ อัครรัตน์ (2540) "การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้นิทาน
พื้นบ้านอีสานเป็นสื่อในการสอนอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม จังหวัดอุดรธานี" ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนง
วิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พรรณณี ข.เจนจิต (2528) จิตวิทยาการเรียนการสอน กรุงเทพมหานคร อมรินทร์การพิมพ์
- พรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529) "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระนอง ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการสอน"
วิทยานิพนธ์ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เพชรปราณี อินทรพาณิชย์ (2533) "เปรียบเทียบความสามารถในการฟัง ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนโดยใช้และไม่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน
ประกอบการฟัง" วิทยานิพนธ์ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- มณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ (2533) ภาษากับการสื่อสาร นครปฐม มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น
- รัชนี ศรีไพรวรรณ (2529) "การสอนบทร้อยกรองและทำนองเสนาะระดับประถมศึกษา" ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาการสอน กลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- รัชดาภรณ์ ตั้งวิวัฒนาพานิช (2545) "การใช้นิทานพื้นบ้านล้านนาเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดการเขียนภาษาอังกฤษ และความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ลำไย บัวพิทักษ์ (2542) "การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดहुลิ่ง และโรงเรียนบ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิ" ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วรรณิ โสมประยुर (2512) *การเล่านิทาน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ปทุมวัน*
- วิจิตร แสงพลสิทธิ์ (2533) *การใช้ภาษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์*
- วิเชียร เกษประทุม (2536) *นิทานพื้นบ้าน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา*
- วิไลวรรณ พุ่มเกษม (2530) "การใช้นิทานพื้นบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ห่มะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิณา วโรตมะวิชญ์ (2535) *กลวิธีการเรียนและการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เชียงใหม่ งานส่งเสริมการวิจัยตำรา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ศิริพร ลิ้มตระกูล (2528) "อ่านนั้นสำคัญไฉน" *จันทร์เกษม* 86, (กันยายน-ธันวาคม) : 1-6
- สนิท ตั้งทวี (2526) *อ่านไทย ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*
- สนิท สัตโยภาส (2532) *การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์บรรณกิจเทรคดิ่ง*
- _____ (2538) *พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา*
- สาคร บุญเลิศ (2539) *ภาษาไทยสำหรับครูประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา*
- สิริพัชร เจริญวิโรจน์ (2541) *การสอนภาษาไทยระดับระดับประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สมปอง หลอมประโคน (2544) "การใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5"

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมพร มั่นตะสูตร (2526) *วรรณกรรมไทยในปัจจุบัน* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

สุรพันธ์ เปรมปรีดิ์ (2538) "การใช้นิทานพื้นเมืองภาคกลางเป็นสื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณ์ญาณและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
ชุมชนวัดบางชัน จังหวัดปทุมธานี" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531) *การส่งเสริมการอ่าน ปทุมธานี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์*

สุจินดา รูปโหม (2538) "วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านภาคเหนือเพื่อใช้ประกอบการสอนรายวิชานิทาน
พื้นบ้าน" การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2528) "การศึกษาการใช้นิทานพื้นเมืองเพื่อเสริมโปรแกรมการอ่าน
สำหรับนักเรียนไทย-มุสลิม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล
นราธิวาส" วิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____ (2537) *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์

_____ (2540) *การวัดและประเมินผล การอ่าน* กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____ (2540) "รายงานผลการวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่าน-เขียนของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การเปลี่ยนรูปแบบนิทานพื้นบ้านในจังหวัดยะลาและ
ปัตตานี" กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุนันทา สายคง (2534) "การใช้นิทานพื้นเมืองตะวันตกของประเทศไทยพัฒนาการอ่านในใจ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในตำบลกุยบุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์" วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุมณฑา ตันเจริญ (2534) "การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โดยการเล่านิทานกับการใช้เกมการอ่านเป็นกิจกรรมเสริมการอ่าน" ปรินิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ นางสาว นวลแดง
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสีหราชบุรีศรีทธา
วุฒิการศึกษา กศ.บ. เอกประถมศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1. ครูชำนาญการพิเศษ
2. ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

2. ชื่อ นายมนัส เจริญฤทธิ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านแหลม
วุฒิการศึกษา ศศ.ม. หลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1. ครูชำนาญการพิเศษ
2. ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

3. ชื่อ นายชัยยงค์ โปชีว
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านเกาะเคี่ยม
วุฒิการศึกษา ศศ.ม. หลักสูตรและการสอน
ประสบการณ์หรือความชำนาญ 1. ครูชำนาญการพิเศษ
2. ครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 29 มีนาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวกนกวรรณ ศรีชุมพวง นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับ
อนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชา
วิทยา จังหวัดตรัง ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าวนี้ นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บ
รวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้น จากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้
ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้อง
กับหลักและกระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
เนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้า
อิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่นๆ นักศึกษาจะนำมาเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
อย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

แบบทดสอบก่อนเรียน

แบบทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ก่อนเรียน
ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

.....
คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

เรื่องศาลพระมวง

1. ศาลพระมวงตั้งอยู่ที่ใด
  - ก. จังหวัดชุมพร
  - ข. จังหวัดพัทลุง
  - ค. จังหวัดตรัง
  - ง. จังหวัดสงขลา

2. นิทานเรื่องศาลพระมวง เป็นนิทานอธิบายเกี่ยวกับสิ่งใด
  - ก. ประเพณี
  - ข. สถานที่
  - ค. บุคคลสำคัญ
  - ง. ลัทธิ ความเชื่อ

3. ข้อใดคือความเชื่อเกี่ยวกับต้นมะม่วงที่ยืนกิ่งเข้าหาฝั่ง
  - ก. ตายังโกรธลูกชายของตนอยู่
  - ข. ตายังอาลัยรักลูกชาย
  - ค. ตารู้สึกอับอาย
  - ง. ตารู้สึกผิดที่เลี้ยงลูกไม่ดี

4. ทำไมลูกชายจึงไม่ยอมรับตายายเป็นพ่อแม่
  - ก. เพราะตารู้สึกเสียใจ
  - ข. เพราะตายายยากจนมาก
  - ค. เพราะตายายแต่งตัวสกปรก
  - ง. เพราะตายายแก่มาก

5. หลังจากไล่ตายายไปแล้วลูกชายประสบเคราะห์กรรมอย่างไร

- ก. เรือล่มออกจากท่าไม่ได้
- ข. เรือเสียกลางทะเล
- ค. เรือถูกพายุถล่ม
- ง. เรือถูกโจรสลัดปล้น

6. หลังจากค้นมะม่วงที่เชื่อว่าเป็นตัวแทนของตายายตายไป ชาวบ้านได้สร้างสิ่งใดทดแทน

- ก. เจดีย์
- ข. ศาล
- ค. ศาลา
- ง. สะพาน

7. แนวคิดจากเรื่องศาลพระมวงคือข้อใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความอดทน
- ค. ความเมตตา
- ง. ความกตัญญู

8. สถานที่ใดไม่เกี่ยวกับนิทานเรื่องศาลพระมวง

- ก. เกาะซาก
- ข. เกาะหมู
- ค. เกาะเกตรา
- ง. เกาะหมาก

9. คำว่า “ลมจับ” หมายถึงความว่าอย่างไร

- ก. วังเวียนศีรษะ
- ข. ปวดหัว ตัวร้อน
- ค. มีไข้จับสั่น
- ง. หมดสติ

10. นิทานเรื่องศาลพระมวงสอดคล้องกับสำนวนใด

- ก. รักดีหามจ้าว รักชั่วหามเสา
- ข. ทำคุณบูชาโทษ โปรดสัตว์ได้บาป
- ค. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ง. เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

เรื่องตำนานอ่าวพระนาง

11. ตำนานอ่าวพระนาง เป็นที่มาของสถานที่จังหวัดใด

- ก. จังหวัดภูเก็ต
- ข. จังหวัดตรัง
- ค. จังหวัดกระบี่
- ง. จังหวัดสงขลา

12. ยายรำพึงอยากได้ลูกสาวมาก จึงไปบนบานศาลกล่าวกับสิ่งใด

- ก. เทวดา
- ข. พระสงฆ์
- ค. พญานาค
- ง. พญาครุฑ

13. พญานาคให้ข้อแม้สิ่งใดกับยายรำพึง

- ก. เมื่อลูกสาวโตขึ้นต้องแต่งงานกับลูกชายของตน
- ข. ต้องบูชานบถือพญานาคตลอดไป
- ค. ต้องทำพิธีบูชาัญหึงสาวให้กับพญานาคทุกปี
- ง. ต้องยกลูกสาวให้เป็นลูกบุญธรรมแก่พญานาค

14. ตาวาปราบผิดคำสัตย์ญากับพญานาคอย่างไร

- ก. ไม่เคารพพญานาค
- ข. ไม่ถือศีล
- ค. ยกลูกสาวให้กับชายอื่น
- ง. ไม่ส่งลูกสาวไปบูชาญให้กับพญานาค

15. จากตำนานอ่าวพระนาง พญานาคมีอิทธิฤทธิ์อย่างไร
- ก. ฟันพิษได้
  - ข. เหาะเหินบนอากาศได้
  - ค. เรียกฝนได้
  - ง. แปลงกายเป็นมนุษย์ได้
16. พระฤๅษีทำอะไร ให้เหตุการณ์สงบลง
- ก. สะกดนิ่งทุกคน
  - ข. สาปให้เป็นหิน
  - ค. ร่ายมนต์ให้หลับ
  - ง. เทศนาธรรมให้กลับใจ
17. สถานที่ใดไม่ได้มีที่มาจากตำนานอ่าวพระนาง
- ก. เกาะพีพี
  - ข. สุสานหอย
  - ค. หงอนนาค
  - ง. หนองทะเล
18. เหตุการณ์ฆ่าฟันในตำนานอ่าวพระนาง ใช้อาวุธใดในการต่อสู้
- ก. มีด
  - ข. ดาบ
  - ค. หอก
  - ง. กระบี่
19. สัญลักษณ์ของตราประจำเมืองกระบี่ มีลักษณะอย่างไร
- ก. รูปดาบไขว้กัน
  - ข. รูปถ้ำพระนาง
  - ค. รูปพญานาค
  - ง. รูปหงอนนาค

20. ข้อคิดที่ได้จากตำนานอ่าวพระนาง ตรงกับสำนวนใด

- ก. จี๋แพ้ชวนตี
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
- ง. เวย์ย้อมระงับด้วยการไม่จองเวร

เรื่องราวหุบจันทร์

21. จากเรื่องราวหุบจันทร์ เป็นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. จันทรูปราคา
- ข. สุริยุปราคา
- ค. ดวงดาว
- ง. ช้างขึ้น-ช้างแรม

22. จากการที่บุตรทั้งสามได้ปฏิบัติตามคำสั่งของบิดา ส่งผลอย่างไร

- ก. ได้ไปเกิดเป็นเทพบุตร
- ข. ได้ไปเกิดเป็นดวงดาว
- ค. มีอิทธิฤทธิ์
- ง. เป็นอมตะ

23. “ขอให้ข้าพเจ้าจงมีพลังกำลังมหาศาลไปทุกๆชาติ” เป็นคำอธิษฐานของใคร

- ก. พระราหู
- ข. พระจันทร์
- ค. พระอาทิตย์
- ง. พระอิศวร

24. เทพองค์ใดไม่ยอมไปช่วยบุตรระอโนดาต

- ก. พระอาทิตย์
- ข. พระจันทร์
- ค. พระอินทร์
- ง. พระราหู

25. เพราะเหตุใดกายพระราหูจึงขายสองท่อน

- ก. ไปขโมยดอกบัวที่สระอโนดาต
- ข. พุดปดต่อพระอินทร์
- ค. ไปอาบน้ำที่สระอโนดาต
- ง. ทะเลาะกับพระนารายณ์

26. ด้วยสัจจะแห่งสาบาน ส่งผลให้พระราหูเป็นเช่นไร

- ก. ถูกพระนารายณ์จับกิน
- ข. พระอินทร์จับไปขัง
- ค. โคนจักรของพระนารายณ์ร่างกายขาดสองท่อน
- ง. ถูกพระอินทร์สาปให้กลายเป็นยักษ์

27. เหตุใดพระราหูแม่กายขาดสองท่อนแล้วยังไม่ตาย

- ก. เพราะบุญกุศลจากชาติก่อน
- ข. เพราะพระราหูค้ำน้ำอัมฤต
- ค. เพราะพระราหูมีอิทธิฤทธิ์มาก
- ง. เพราะพระอิศวรให้อภัยแก่พระราหู

28. พระราหูมักจะไปเยี่ยมพระจันทร์ในวันใด

- ก. ขึ้น 1 ค่ำ
- ข. แรม 1 ค่ำ
- ค. ขึ้น 15 ค่ำ
- ง. แรม 15 ค่ำ

29. คินใคราหูจับจันทร์ มนุษย์จะทำเช่นไร

- ก. สวدمนต์
- ข. ยิงปืน
- ค. ร้องเพลง
- ง. จุดพลุ

30. เรื่องราหูจับจันทร์ เป็นนิทานเกี่ยวกับสิ่งใด

ก. โหราศาสตร์

ข. ดวงชะตา

ค. ประเพณี

ง. ความเชื่อ

แบบทดสอบหลังเรียน

แบบทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลังเรียน

ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

.....
คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษรที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

เรื่องศาลพระมวง

1. ศาลพระมวงตั้งอยู่ที่ใด
  - ก. จังหวัดชุมพร
  - ข. จังหวัดพัทลุง
  - ค. จังหวัดตรัง
  - ง. จังหวัดสงขลา

2. นิทานเรื่องศาลพระมวง เป็นนิทานอธิบายเกี่ยวกับสิ่งใด
  - ก. ประเพณี
  - ข. สถานที่
  - ค. บุคคลสำคัญ
  - ง. ลัทธิ ความเชื่อ

3. ข้อใดคือความเชื่อเกี่ยวกับต้นมะม่วงที่ยืนกิ่งเข้าหาฝั่ง
  - ก. ตายัง โกรธลูกชายของตนอยู่
  - ข. ตายังอาลัยรักลูกชาย
  - ค. ตารู้สึกอับอาย
  - ง. ตารู้สึกผิดที่เลี้ยงลูกไม่ดี

4. ทำไมลูกชายจึงไม่ยอมรับตายายเป็นพ่อแม่
  - ก. เพราะตาขี้เมา
  - ข. เพราะตายายยากจนมาก
  - ค. เพราะตายายแต่งตัวสกปรก
  - ง. เพราะตายายแก่มาก

5. หลังจากไล่ตายายไปแล้วลูกชายประสบเคราะห์กรรมอย่างไร

- ก. เรือล่มออกจากท่าไม่ได้
- ข. เรือเสียกลางทะเล
- ค. เรือถูกพายุถล่ม
- ง. เรือถูกโจรสลัดปล้น

6. หลังจากค้นมะม่วงที่เชื่อว่าเป็นตัวแทนของตายายตายไป ชาวบ้านได้สร้างสิ่งใดทดแทน

- ก. เจดีย์
- ข. ศาล
- ค. ศาลา
- ง. สะพาน

7. แนวคิดจากเรื่องศาลพระมวงคือข้อใด

- ก. ความซื่อสัตย์
- ข. ความอดทน
- ค. ความเมตตา
- ง. ความกตัญญู

8. สถานที่ใดไม่เกี่ยวกับนิทานเรื่องศาลพระมวง

- ก. เกาะซาก
- ข. เกาะหมู
- ค. เกาะเกตรา
- ง. เกาะหมาก

9. คำว่า “ลมจับ” หมายถึงความว่าอย่างไร

- ก. วังเวียนศีรษะ
- ข. ปวดหัว ตัวร้อน
- ค. มีไข้จับสั่น
- ง. หมดสติ

10. นิทานเรื่องศาลพระมวงสอดคล้องกับสำนวนใด

- ก. รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา
- ข. ทำคุณบูชาโทษ โปรดสัตว์ได้บาป
- ค. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ง. เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร

เรื่องตำนานอ่าวพระนาง

11. ตำนานอ่าวพระนาง เป็นที่มาของสถานที่จังหวัดใด

- ก. จังหวัดภูเก็ต
- ข. จังหวัดตรัง
- ค. จังหวัดกระบี่
- ง. จังหวัดสงขลา

12. ขายรำพึงอยากได้ลูกสาวมาก จึงไปบนบานศาลกล่าวกับสิ่งใด

- ก. เทวดา
- ข. พระสงฆ์
- ค. พญานาค
- ง. พญาครุฑ

13. พญานาคให้ข้อแม้สิ่งใดกับขายรำพึง

- ก. เมื่อลูกสาวโตขึ้นต้องแต่งงานกับลูกชายของตน
- ข. ต้องบูชาบถือพญานาคตลอดไป
- ค. ต้องทำพิธีบูชาขัญหญิงสาวให้กับพญานาคทุกปี
- ง. ต้องยกลูกสาวให้เป็นลูกบุญธรรมแก่พญานาค

14. ตาวาปราบผิดคำสัญญา กับพญานาคอย่างไร

- ก. ไม่เคารพพญานาค
- ข. ไม่ถือศีล
- ค. ยกลูกสาวให้กับชายอื่น
- ง. ไม่ส่งลูกสาวไปบูชาขัญให้กับพญานาค

15. จากตำนานอ่าวพระนาง พญานาคมีอิทธิฤทธิ์อย่างไร
- ก. ฟันพิษได้
  - ข. เหาะเหินบนอากาศได้
  - ค. เรียกฝนได้
  - ง. แปลงกายเป็นมนุษย์ได้
16. พระฤๅษีทำอะไรอย่างไร ให้เหตุการณ์สงบลง
- ก. สะกดนิ่งทุกคน
  - ข. สวาปให้เป็นหิน
  - ค. ร่ายมนต์ให้หลับ
  - ง. เทศนาธรรมให้กลับใจ
17. สถานที่ใดไม่ได้มีที่มาจากตำนานอ่าวพระนาง
- ก. เกาะพีพี
  - ข. สุสานหอย
  - ค. หงอนนาค
  - ง. หนองทะเล
18. เหตุการณ์ฆ่าฟันในตำนานอ่าวพระนาง ใช้อาวุธใดในการต่อสู้
- ก. มีด
  - ข. ดาบ
  - ค. หอก
  - ง. กระบี่
19. สัญลักษณ์ของตราประจำเมืองกระบี่ มีลักษณะอย่างไร
- ก. รูปดาบไขว้กัน
  - ข. รูปถ้ำพระนาง
  - ค. รูปพญานาค
  - ง. รูปหงอนนาค

20. ข้อคิดที่ได้จากตำนานอ่าวพระนาง ตรงกับสำนวนใด

- ก. จี๋แพ้ชวนต์
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
- ง. เวย์ยอมระงับด้วยการไม่จองเวร

เรื่องราวอุบัตินิรันดร์

21. จากเรื่องราวอุบัตินิรันดร์ เป็นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. จันทรปราคา
- ข. สุริยุปราคา
- ค. ดวงดาว
- ง. ช้างขึ้น-ช้างแรม

22. จากการที่บุตรทั้งสามได้ปฏิบัติตามคำสั่งของบิดา ส่งผลอย่างไร

- ก. ได้ไปเกิดเป็นเทพบุตร
- ข. ได้ไปเกิดเป็นดวงดาว
- ค. มีอิทธิฤทธิ์
- ง. เป็นอมตะ

23. “ขอให้ข้าพเจ้าจงมีพลังกำลังมหาศาลไปทุกๆชาติ” เป็นคำอธิษฐานของใคร

- ก. พระราหู
- ข. พระจันทร
- ค. พระอาทิตย์
- ง. พระอิศวร

24. เทพองค์ใดไม่ยอมไปช่วยบุตรระอโนดาต

- ก. พระอาทิตย์
- ข. พระจันทร
- ค. พระอินทร์
- ง. พระราหู

25. เพราะเหตุใดกายพระราหูจึงขายสองท่อน

- ก. ไปขโมยคอกบัวที่สระอโนดาต
- ข. พุดปดต่อพระอินทร์
- ค. ไปอาบน้ำที่สระอโนดาต
- ง. ทะเลาะกับพระนารายณ์

26. ด้วยสัจจะแห่งสาบาน ส่งผลให้พระราหูเป็นเช่นไร

- ก. ถูกพระนารายณ์จับกิน
- ข. พระอินทร์จับไปขัง
- ค. โคนจักรของพระนารายณ์ร่างกายขาดสองท่อน
- ง. ถูกพระอินทร์สาปให้กลายเป็นยักษ์

27. เหตุใดพระราหูแม่กายขาดสองท่อนแล้วยังไม่ตาย

- ก. เพราะบุญกุศลจากชาติก่อน
- ข. เพราะพระราหูดื่มน้ำอัมฤต
- ค. เพราะพระราหูมีอิทธิฤทธิ์มาก
- ง. เพราะพระอิศวรให้อภัยแก่พระราหู

28. พระราหูมักจะไปเยี่ยมพระจันทร์ในวันใด

- ก. ขึ้น 1 ค่ำ
- ข. แรม 1 ค่ำ
- ค. ขึ้น 15 ค่ำ
- ง. แรม 15 ค่ำ

29. คินโศราหูจับจันทร์ มนุษย์จะทำเช่นไร

- ก. สวคมนต์
- ข. ยิงปืน
- ค. ร้องเพลง
- ง. จูดพลุ

30. เรื่องราหูจับจันทร์ เป็นนิทานเกี่ยวกับสิ่งใด

ก. โหราศาสตร์

ข. ดวงชะตา

ค. ประเพณี

ง. ความเชื่อ

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานกินเหล้าแล้วอายุยืน

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องได้
2. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องจากแผนภาพโครงเรื่องได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง กินเหล้าแล้วอายุยืน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการดื่มเหล้า ว่าควรปฏิบัติหรือไม่

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคณะนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง กินเหล้าแล้วอายุยืน
3. ภายในกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภาพโครงเรื่อง กินเหล้าแล้วอายุยืน
4. ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่านิทานจากแผนภาพโครงเรื่อง
5. ดัดผลงานแสดงไว้ในป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนแสดงผลงานทุกกลุ่ม

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อ นิทานกินเหล้าแล้วอายุยืน ให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

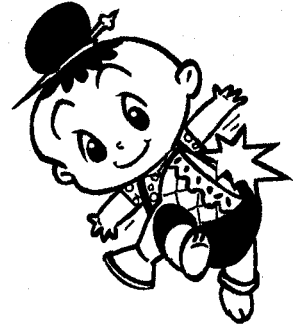
1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานกินเหล้าแล้วอายุยืน
2. ตรวจสอบใบงานแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง

เรื่อง กินเล่าแล้วอายubin

ตัวละคร

สถานที่

.....

.....

เหตุการณ์

1)

.....

2)

.....

3)

.....

4)

.....

ผลของเหตุการณ์

.....

ข้อคิดที่ได้

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานศาลพระมวง

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อนิทานศาลพระมวงได้
2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ศาลพระมวง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูแผนที่จังหวัดตรัง ครูชี้ตำแหน่งหมู่บ้านพระมวงและร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการสถานที่หมู่บ้านพระมวง

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ศาลพระมวง
3. ภายในกลุ่มช่วยกันสรุปเรื่องย่อ และเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน
4. ตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานเรื่องย่อ และแนวคิดของเรื่องศาลพระมวง
5. สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามจากการอ่าน กลุ่มละประมาณ 10 ข้อ
6. ตัวแทนกลุ่มออกออกไปถามคำถามจากกลุ่มของตนกลุ่มละประมาณ 2 ข้อ กลุ่มที่ตอบได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อนิทานศาลพระมวงให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. รูปภาพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานหม้อวิเศษ
2. ตรวจสอบใบงานการตั้งคำถาม

แบบบันทึกผลการตอบคำถามจากการเล่นเกม

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ตอบถูก	รวม
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			
27			

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ตอบถูก	รวม
28			
29			
30			
31			
32			
33			
34			
35			

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานเขากทะเล

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อนิทานเขากทะเล
2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง เขากทะเล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูรูปภาพเขากทะเล ร่วมสนทนาถึงความสำคัญว่าเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพัทลุง และร่วมกันสังเกตตำแหน่งของจังหวัดพัทลุง - ที่ตั้งของเขากทะเล

ขั้นสอน

1. นักเรียนจับคู่กันอ่านแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยคนอ่านคล่องอ่านให้เพื่อนฟังและคนอ่านไม่คล่องอ่านตาม
2. นักเรียนอ่านเรื่องเขากทะเลแล้วบันทึกเรื่องย่อ และเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน
3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการอ่านเรื่องเขากทะเล

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิด เรื่องย่อ และการแสดงความคิดเห็นจากการอ่านจับใจความเรื่องเขากทะเล

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. แผนที่ภาคใต้

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานเขากทะเล
2. ตรวจสอบการเขียนเรื่องย่อ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานหม้อวิเศษ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อนิทานหม้อวิเศษได้
2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง หม้อวิเศษ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องหม้อวิเศษ ดังนี้

- ชื่อเรื่อง
- ภาพประกอบ

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง หม้อวิเศษ
3. ภายในกลุ่มช่วยกันสรุปเรื่องย่อ และเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน
4. ตัวแทนกลุ่มออกไปรายงานเรื่องย่อ และแนวคิดของเรื่องหม้อวิเศษ
5. สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันคิดสำนวนไทยที่ตรงกับข้อคิดจากเรื่องหม้อวิเศษและปฏิบัติ

กิจกรรมในใบงาน

6. นำผลงานไปจัดบอร์ดนำเสนอในชั้นเรียน
ชั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อนิทานหม้อวิเศษให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. รูปภาพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานหม้อวิเศษ
2. ตรวจสอบใบงาน

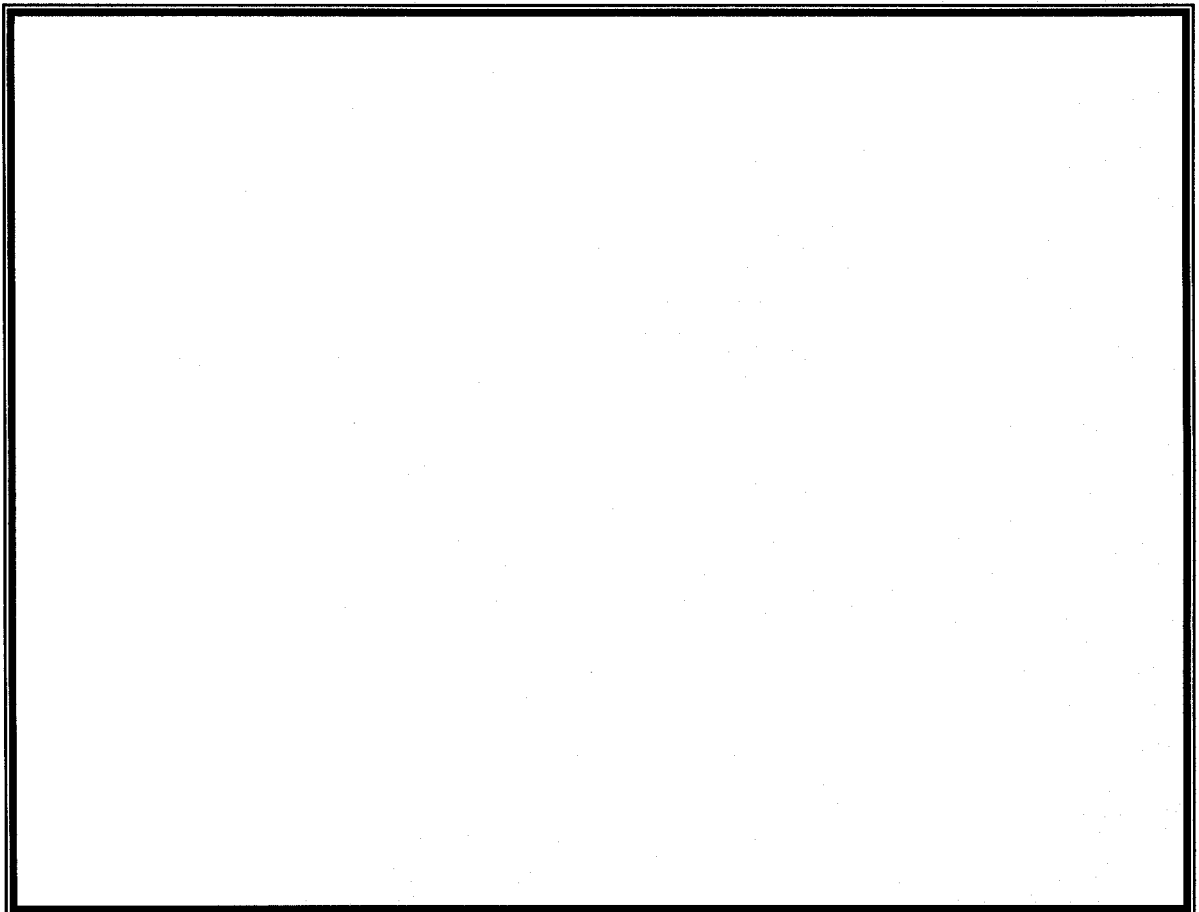
คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องหม้อวิเศษแล้วเลือกสำนวนมา ๑ สำนวน ที่สอดคล้องกับข้อคิดที่ได้
จากเรื่อง พร้อมบอกความหมายและวาดภาพประกอบ

สำนวน .....

ความหมาย .....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความตำนานอ่าวพระนาง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อตำนานอ่าวพระนางได้
2. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกย่อจากการอ่านตำนานอ่าวพระนางได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง อ่าวพระนาง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูแผนที่จังหวัดกระบี่ คู่มือตำแหน่งจังหวัดกระบี่และร่วมกันสนทนากี่ยวกับการสถานที่อ่าวพระนางดูภาพประกอบ และสังเกตตราสัญลักษณ์ของจังหวัด

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ตำนานอ่าวพระนาง
3. นักเรียนเขียนบันทึกจากการอ่าน
4. ภายในกลุ่มร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตำนานอ่าวพระนาง
5. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องย่อและเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อตำนานอ่าวพระนางให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. แผนที่ภาคใต้
4. รูปภาพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดตำนานอ่าวพระนาง
2. ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน

3).....

.....

4).....

.....

5).....

.....

ข้อสังเกตของคนอ่าน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้อ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานราหูจับจันทร์

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อนิทานราหูจับจันทร์ได้
2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ราหูจับจันทร์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูรูปจันทร์รูปราคาและร่วมกันสนทนาถึงประสบการณ์เกี่ยวกับจันทร์รูปราคา

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ราหูจับจันทร์
3. ภายในกลุ่มช่วยกันสรุปเรื่องย่อ และเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน
4. แต่ละกลุ่มวางแผนและแสดงบทบาทสมมติเรื่องราหูจับจันทร์
5. ร่วมกันวิพากษ์การแสดงบทบาทสมมติ
6. นักเรียนสรุปข้อคิดเห็นจากการวิพากษ์การแสดงบทบาทสมมติลงในสมุด

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อนิทานราหูจับจันทร์ให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. การแสดงบทบาทสมมติ
3. รูปภาพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานราหูจับจันทร์
2. ประเมินการแสดงบทบาทสมมติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ : 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อนิทานเห็นกงจักรเป็นดอกบัว
2. นักเรียนสามารถสรุปแนวคิดจากเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูรูปภาพประกอบสำนวนเห็นกงจักรเป็นดอก และร่วมกันคิดวิเคราะห์ความหมายของสำนวนเห็นกงจักรเป็นดอกบัว

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
3. ภายในกลุ่มช่วยกันเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เห็นกงจักรเป็นดอกบัว
4. ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่านิทานจากแผนภาพโครงเรื่อง
5. ติดผลงานแสดงไว้ในป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนแสดงผลงานทุกกลุ่ม

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อนิทาน เห็นกงจักรเป็นดอกบัวให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดนิทานเห็นกงจักรเป็นดอกบัว
2. ตรวจสอบใบงานแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง เรื่อง เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

ตัวละคร .....
.....

สถานที่ → .....
.....

เหตุการณ์ → 1) .....
.....

2) .....
.....

3) .....
.....

4) .....
.....

ผลของเหตุการณ์ → .....
.....

ข้อคิดที่ได้ → .....
.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความตํานานต้นจาก

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อตํานานต้นจากได้
2. นักเรียนสามารถเขียนบันทึกย่อการอ่านจากเรื่องตํานานต้นจาก

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ตํานานต้นจาก

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูใบจาก ลูกจาก และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของต้นจาก

ขั้นสอน

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน ภายในกลุ่มคละนักเรียนเรียนอ่อน ปานกลางและเก่ง
2. นักเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง ตํานานอ่าวพระนาง
3. นักเรียนเขียนบันทึกจากการอ่าน
4. ภายในกลุ่มร่วมกันสนทนา วิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตํานานต้นจาก
5. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องย่อและเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อตํานานต้นจากให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. ใบจากและลูกจาก
4. รูปภาพต้นจาก

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดตำนานต้นจาก
2. ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน

3).....

.....

4).....

.....

5).....

.....

ข้อสังเกตของคนอ่าน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้อ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานจี่พร้าวปราบยักษ์

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อจี่พร้าวปราบยักษ์ได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพประกอบเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง จี่พร้าวปราบยักษ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูลูกจี่พร้าว (พืชเขียว) ร่วมกันอภิปรายลักษณะ รูปร่าง การใช้ประโยชน์

ขั้นสอน

1. นักเรียนจับคู่กันอ่านแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยคนอ่านคล่องอ่านให้เพื่อนฟังและคนอ่านไม่คล่องอ่านตาม

2. นักเรียนอ่านเรื่องจี่พร้าวปราบยักษ์แล้วบันทึกเรื่องย่อ และเขียนแนวคิดที่ได้จากการอ่าน

3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการอ่านเรื่องจี่พร้าวปราบยักษ์

4. นักเรียนเขียนเรื่องย่อจี่พร้าวปราบยักษ์และวาดภาพประกอบบทเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อจี่พร้าวปราบยักษ์ให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. ลูกขี้พรี้า(ฟักเขียว)

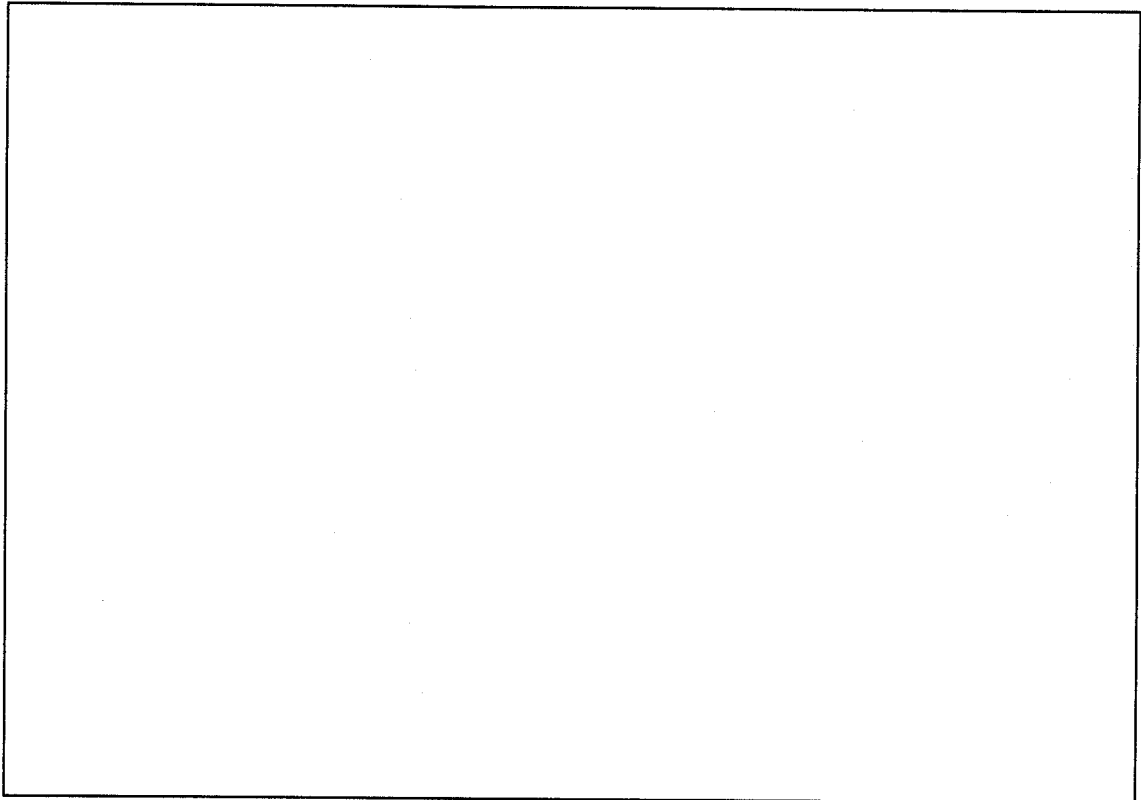
การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดเรื่องขี้พรี้าปราบยักษ์
2. ตรวจสอบใบงาน

เรื่อง จีพรัปรายักษ์

เรื่องย่อ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

วาดภาพประกอบบทเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความนิทานนางพิกุลทอง

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ ๓ 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการอ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องย่อเรื่องนางพิกุลทองได้
2. นักเรียนสามารถวาดภาพประกอบเรื่องที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

นิทานพื้นบ้านภาคใต้เรื่อง นางพิกุลทอง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

นักเรียนดูรูปดอกพิกุล และร่วมกันสนทนาจากภาพประกอบบทเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนจับคู่กันอ่านแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยคนอ่านคล่องอ่านให้เพื่อนฟังและคนอ่านไม่คล่องอ่านตาม

2. นักเรียนเขียนแผนผังความคิดจากแนวคิดที่ได้จากการอ่าน
3. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนนำผลงานไปจัดป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุป แนวคิด และเรื่องย่อเรื่องนางพิกุลทองให้เป็นเอกภาพ

สื่อการเรียนรู้

1. นิทานพื้นบ้าน
2. ใบงาน
3. รูปภาพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบการสรุปแนวคิดเรื่องนางพิกุลทอง
2. ตรวจสอบแผนผังความคิด

ภาคผนวก ก
นิทานพื้นบ้านภาคใต้

กินเหล้าแล้วอายุยืน

นานมาแล้วมีเรื่องเล่าว่า ชายคนหนึ่งชอบกินเหล้าเป็นชีวิตจิตใจ งานการก็ไม่เคยนำพาเรื่องบุญกุศล ก็ไม่เคยทำ แต่การทำบาปเขาก็ไม่เคยทำเช่นกัน ครอบครัวของแก มีอยู่ด้วยกันสามคน คือ ตัวแกเองพร้อมด้วยเมียและลูกอีกคนหนึ่ง ชายคนชอบกินเหล้าผู้นี้คิดอยู่เสมอว่าก่อนที่แกจะตายลงนั้นก็ขอให้ลูกชายได้บวชเสียก่อน เพราะแกอยากเห็นชายผ้าเหลืองของลูก แต่ชายคนนั้นก็ไม่ได้ตายลงเสียก่อนที่จะได้บวชลูก เมื่ออายุของแกได้ห้าสิบปีพอดีก่อนที่จะตายนั่น แกได้สั่งให้ลูกเมียของแก เอาเหล้าใส่โลงไปด้วยสักสองสามขวดเพื่อหัวเหล้าขึ้นมาก็จะได้กินในปรโลก

เมื่อชายคนนั้นได้ลงไปอยู่ในเมืองนรกแล้ว ยมบาลก็ถามว่า “ทำไมถึงได้ชอบกินเหล้าหนักล่ะ เหล้า นั้นมันเริ่ดอร่อยมากหรือไรกัน” แกก็ตอบออกไปว่า “อันเหล้า นั้น ถ้าได้กินมันเข้าไปแล้ว ก็จะ.....รู้รสชาติทันทีว่า ไม่มีอะไรแล้วในโลกมนุษย์จะอร่อยเท่า บอกไม่ถูกอธิบายไม่ได้ว่ามันมีรสชาติอย่างไร ต้องกินเองถึงจะ.....รู้” ยมบาลจึงพูดว่า “ในเมืองนรกของเรานี้ไม่มี ไม่จั้นแล้วเราจะลองชิมดูว่ามันจะเริ่ดอร่อยเหมือนดังคำกล่าวของท่านจริงหรือไม่” ชายผู้ชอบกินเหล้าคนนั้นจึงบอกกับยมบาลว่า “แกได้นำมันมาด้วย ถ้ายมบาลจะลองชิมดูก็มีให้ลอง” ยมบาลจึงได้ชิมเหล้าของชายคนนั้นเข้าไป ชิมไปๆ ยมบาลก็ชักติดใจในรสชาติของมัน จึงได้ขอเหล้าชายคนนั้นกินจนหมดขวด ยมบาลจึงได้เมาขึ้นมาทันที เพราะไม่เคยกินเหล้ามาก่อน หรือเพราะคอยังอ่อนอยู่นั่นเอง ในเวลาต่อมา ยมบาลก็ได้ชอบพอกันกับชายคนนั้น จนกระทั่งสัญญาเป็นเพื่อนเกลอกัน แล้วบอกชายคนนั้นว่า “ถ้าแกต้องการอะไรที่พอผ่อนปรนกันแล้วก็ขอให้บอกมาเถิดเราจะช่วยเหลือ” ชายคนนั้นจึงบอกยมบาลว่า “ในชีวิตของแกไม่เคยได้ทำบุญอะไรเลย แกจึงอยากเห็นชายผ้าเหลืองของลูกชายสักครั้ง” แล้วแกจึงขอร้องต่อยมบาลว่า “ขอมีอายุต่อไปอีกแค่ปีเดียวเท่านั้น เพื่อบวชลูกชายได้หรือไม่” ด้วย ความรักใคร่สงสารต่อชายผู้นั้นเป็นพิเศษ ยมบาลก็อนุญาติด้วยการต่ออายุให้ แล้วลงไว้ในบัญชีของยมโลก โดยยมบาลเพิ่มอายุให้อีกหนึ่งปี จึงได้เขียนเลข 1 ต่อจากเลข 50 ซึ่งเป็นอายุขัยของชายผู้นั้นลงในบัญชีทันที แต่ด้วยความเมาของยมบาลเอง จึงเลขลืมนลบเลข 0 ออกเสียก่อน จึงกลายเป็นว่าชายคนนั้นมียายุไปจนถึง 501 ปี

เมื่อมบาลต่ออายุให้แล้ว ชายผู้ชอบกินเหล้าคนนั้นก็ได้ฟื้นกลับมีชีวิตขึ้นอีกครั้ง แกก็ได้จัดการบวช
ลูกชาย จนได้เห็นชายผ้าเหลืองสมความตั้งใจแล้ว แกก็รอวันตายของแกเรื่อยมาแต่ก็ไม่ตายสักที จนกระทั่ง
เมีย ลูก หลาน หลน ได้พากันตายไปแล้วเกือบทุกคนแต่แกก็ยังไมตายอยู่นั่นเอง ทำให้ชายผู้นั้นมีชีวิตอยู่
อย่างทรมาณใจเป็นอย่างยิ่งที่จำเป็นต้องอยู่ และเห็นคนที่แกรักตายจากไปที่ละคนสองคนอยู่เสมอ

ศาลพระมวง

ตายายมีลูกชายคนเดียว เมื่อลูกชายโตขึ้นไปได้ลูกสาวของเศรษฐีซึ่งอยู่ต่างเมืองเป็นภรรยา เศรษฐีมี เรือใหญ่หลายลำสำหรับเที่ยวค้าขายในต่างแดน ชายหนุ่มได้รับมรดกของพ่อตา ประกอบอาชีพเดินเรือค้าขายต่อมา

ครั้งหนึ่งเรือมาจอดที่ท่าหน้าบ้านเดิม ตายายทราบข่าวจึงอยากไปเยี่ยมลูกชาย โดยนำมะม่วงไปคนละผล ตาตั้งใจจะฝากลูกชาย ส่วนยายจะฝากลูกสะใภ้ ลูกชายเห็นพ่อแม่เป็นคนจนนุ่งผ้าขาดๆ รู้สึกอับอายแก่ภรรยาไม่กล้ารับว่าเป็นพ่อแม่ขับไล่ไม่ยอมให้ขึ้นเรือ พร้อมกับด่าว่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย ตารู้สึกอับอายและเจ็บช้ำอย่างมาก จึงขว้างผลมะม่วงขึ้นตลิ่งและลมจับถึงกับหงายหลังตกน้ำตาย ส่วนยายก็เกิดอาการเช่นเดียวกับตาตกน้ำตายเช่นกัน

ต่อมามะม่วง ๒ ผลนั้นกิ่งอกเป็นต้นขึ้นมา ต้นมะม่วงของตามีกิ่งยื่นเข้าไปในแผ่นดินเหมือนไม้ไผ่ดีต่อลูกชายอีกเลยแต่ต้นมะม่วงของยายมีกิ่งยื่นลงด้านทะเลเหมือนยังอาลัยลูกชายอยู่

หลังจากขับไล่ตายายแล้ว ลูกชายก็ออกเรือเดินทางกลับบ้าน ด้วยบาปกรรมจึงยังผลให้เรือถูกพายุถล่ม เครื่องใช้และสินค้าก็ลอยกระจัดกระจายไปเกิดเป็นเกาะเล็กเกาะน้อย มีชื่อเรียกตามสิ่งของนั้นๆ เช่น เกาะเกตรา เกาะหมู(เกาะสุกร) เกาะขัน เกาะนก เกาะลิบง เกาะหมาก ฯลฯ ทั้งหมดอยู่ในทะเลอันดามันดังที่ปรากฏให้เห็นอยู่ตราบนานทุกวันนี้

เชื่อว่าต้นมะม่วงของตายายเป็นสิ่งของศักดิ์สิทธิ์ จึงมีผู้บูชากันตลอดมา และเมื่อต้นมะม่วงทั้งสองต้นตายไป ก็มีผู้สร้างศาลขึ้นแทนที่ตรงบริเวณนี้ เรียกว่า ศาลพระมวง อยู่ใกล้กับท่าเรือ ส่วนหมู่บ้านก็ชื่อว่า บ้านพระมวง ศาลพระมวง เป็นนิทานประเภทยธิบายเกี่ยวกับชื่อสถานที่ อยู่ตรงบริเวณปากน้ำตรัง ตำบลนาเกลือ อำเภอกันตัง ได้แก่ชื่อ บ้านพระมวง ศาลเจ้าพระมวง และเกาะต่างๆในทะเลอันดามันทั้งในเขตจังหวัดตรังและใกล้เคียงเรื่องนี้เล่ากันทั่วไปในจังหวัดตรัง

เขากทะเล

เขาปู่ เขาย่า เป็นนิทานประเภทอธิบายสถานที่ในท้องที่จังหวัดพัทลุง และเป็นนิทานที่รู้มานานมาแล้วที่เมืองพัทลุง มีครอบครัวหนึ่ง สามีนี้อยู่ในเมือง ๆ มีภรรยา 2 คน บุตร 2 คน ภรรยาหลงชื่อนางสินลาลูดี นางสินลาลูดีมีบุตรชื่อนางยี่สุน่ ภรรยาผู้น้อยชื่อนางบุปผา ๆ มีบุตรชื่อนายซังกั้ง ทั้ง 5 คนอยู่ด้วยกันด้วยความผาสุกมาเป็นเวลาช้านาน ครั้งหนึ่งนายเมืองได้เดินทางไปค้าช้างที่ต่างเมือง นางยี่สุน่ได้นำสำเภาไปค้าขายที่เมืองจีน นายซังกั้งซึ่งเป็นผู้ที่มีนิสัยเกียจคร้านพาลเกร ก็ท่องเที่ยวไปอย่างไม่มีจุดหมาย ที่บ้านจึงเหลือแต่นางสินลาลูดีกับนางบุปผา ซึ่งทั้ง 2 คน ได้ช่วยเหลือเกื้อหนุนกันด้วยดีตลอดมา จนวันหนึ่งในขณะที่นางสินลาลูดีกำลังพอก (ทอผ้า) ส่วนนางบุปผาก็กำลังซ่อมสาร (ตำข้าว) ทั้งสองได้เกิดปากเสียงโต้แย้งกันขึ้นถึงกับวิวาททุบตีกัน นางสินลาลูดีมีความโกรธมากจับได้พื้ทอผ้า ดีศรีษะนางบุปผาแตกเลือดไหล ฝ่ายนางบุปผาจับได้สาธิตำข้าวแทงเข้าตรงหน้าอกของนางสินลาลูดีจนทะลุ ทั้ง 2 คนถึงแก่ความตายกลายเป็นหินคือนางสินลาลูดีกลายเป็นเขากทะเลและนางบุปผากลายเป็นเขาหัวแตก

ทางฝ่ายนายเมืองเมื่อเสร็จจากการค้าช้างก็เดินทางกลับเมืองพัทลุง ไม่ทันได้เข้าเมืองก็ทราบข่าวว่าภรรยาทั้ง 2 วิวาททุบตีจนถึงแก่ความตาย ก็เกิดความเสียใจไม่ยอมเข้าเมือง จนตรอมใจตายจักกันแพร่หลายทั่วไปกลายเป็นหิน คือ เขาเมืองหรือเขาชัยบุรี ซึ่งมีลักษณะคล้ายช้างหมอบ ส่วนนางยี่สุน่ลูกสาวของนางสินลาลูดี กลับจากค้าขายจากเมืองจีน ไม่ทันเข้าเมืองก็ทราบว่า พ่อแม่ได้ถึงแก่ความตายแล้ว ก็เกิดความเสียใจตรอมใจตายกลายเป็นหิน คือ เขาชัยสน ซึ่งมีลักษณะคล้ายเรือสำเภา ฝ่ายนายซังกั้งลูกชายนางบุปผา เมื่อกลับมาบ้าน ทราบว่าทุกคนตายหมดแล้ว ก็เกิดความเสียใจจนตรอมใจตายกลายเป็นหิน คือเขาซังกั้งหรือเขากั้ง ซึ่งอยู่ในบริเวณโรงพยาบาลประจำจังหวัดพัทลุง

หม้อวิเศษ

ในกาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีครอบครัวหนึ่งมีพ่อกับลูกชายอยู่กันสองคน ส่วนพ่อนั้นขรามากแล้ว ชอบทำบุญให้ทานอยู่เสมอ ส่วนลูกนั้นชอบเที่ยวเกเรกินเหล้าเมายาเป็นประจำ ถึงพ่อจะว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอนอย่างไรก็ไม่เชื่อฟัง แต่ผู้เป็นพ่อก็รักลูกชายมาก

อยู่มาวันหนึ่งผู้เป็นพ่อเกิดอาการล้มเจ็บลงและตายไปในที่สุดเมื่อตายไปแล้วก็ไปเกิดเป็นพระอินทร์อยู่บนสวรรค์ ส่วนลูกเมื่อไม่มีพ่อก็ไม่มีใครบ่นว่า ก็ดีใจ เอาแต่เที่ยวกินเหล้าเมายาเป็นประจำ งานก็ไม่ทำ เมื่อหมดเงินก็นำเอาข้าวของออกจำหน่ายเอาเงินทองเที่ยวกินเหล้าอยู่เสมอจนเงินหมดข้าวของก็หมดไปด้วยทำให้ยากจนต้องขอทานต่อชาวบ้าน ส่วนผู้เป็นพ่อนั้น เมื่อขึ้นไปอยู่บนสวรรค์ก็ยังรักลูกเวทนาลูกมากที่ต้องเป็นคนขอทาน จึงได้ลงมายังเมืองมนุษย์แล้วนำหม้อวิเศษใบหนึ่งมามอบให้ลูก แล้วสั่งว่าให้เก็บไว้ให้ดี หากหม้อใบนี้ยังอยู่กับลูก ลูกจะไม่อดตายแน่ ขอให้เก็บไว้ให้ดี ต้องการสิ่งใดก็นึกเอาแล้วล้วงไปในหม้อจะได้สิ่งนั้น ส่วนลูกเมื่อได้หม้อวิเศษก็ดีใจมาก เห็นแต่ความสะดวกสบาย เที่ยวสนุกใช้จ่ายหมด ก็ใช้หม้อนั้นนึกเอาแต่เงินมากินเหล้าจนเมาทุกวัน

อยู่มาวันหนึ่งก็ได้ไปหาเหล้ากินจนเมา ก็เกิดความสุขสนุกรานมากเดินมาตามทางตรงทางบ้างไม่ตรงบ้าง เดินไปเป่มาตลอดทางมือก็ถือหม้อมาด้วย และนึกว่าตนนั้นเป็นผู้วิเศษแล้วก็ดีใจ โยนหม้อขึ้นไปบนอากาศแล้ว ก็รับไว้ได้ ทำให้ดีใจ สนุกสนานตามประสาคนเมา โยนหม้อขึ้นอากาศ แล้วรับอยู่หลายครั้ง แต่ก็รับได้ทุกครั้ง แต่ก็ต้องมีการพลาดพลั้งบ้างเป็นธรรมดา เพราะตนเองก็เมามาก เมื่อโยนขึ้นไปอีกครั้งตนเองก็เสียหลักล้มลง หม้อเมื่อโยนขึ้นอากาศแล้วไม่มีผู้รับก็ตกลงบนหินแตกกระจาย ตั้งแต่นั้นมาลูกชายของพระอินทร์ ก็หาเงินไปกินเหล้าอีกไม่ได้ เพราะไม่มีหม้อวิเศษอีกแล้วก็ต้องจนต่อไปและต้องเที่ยวขอทานอย่างเดิม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนที่กินเหล้าเมายานั้น จะเป็นคนที่เสียสติ เสียสมาธิในการรับผิดชอบในทุกๆ ด้านและจะพาให้ตนเองต้องตกระกำลำบากในภายหลัง แม้จะมีผู้อุปการะก็อยู่ได้ไม่นาน ดังเช่น ชายขี้เมาผู้นี้

ตั้งนั้นเด็กรุ่นหลังทุกคนอย่าเอาเยี่ยงอย่างต่อไปเลย

ตำนานอ่าวพระนาง

กาลครั้งหนึ่งยังมีหมู่บ้านใหญ่ ๒ หมู่บ้าน ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล บ้านหนึ่งมีหัวหน้าชื่อ ตายมดิง เมียชื่อ ขายรำพึง อีกบ้านหนึ่งหัวหน้าชื่อ ตาวาปราบ เมียชื่อ บามย์ มีลูกชายชื่อ "บุญ" ทั้งสองหมู่บ้านเป็นอริต่อกัน

ขายรำพึงบั้นอยากจะได้ลูกสาวไว้เซยชมสักคนหนึ่ง จึงไปบนบานศาลกล่าว ร้อนถึงพญานาคผู้เป็นเจ้ารักษาท้องทะเลมาบันดาลให้ขายรำพึงมีลูกสาวได้สมปรารถนา แต่มีข้อแม้ว่าเมื่อนางเป็นสาวแล้วจะต้องให้แต่งงานกับลูกชายของตนซึ่งมักแปลงกายเป็นมนุษย์ขึ้นมาท่องเที่ยวอยู่เสมอ สองตายายก็รับสัญญา หลังจากนั้นไม่นานขายรำพึง ก็ได้ลูกสาวสมใจให้ชื่อว่า "นาง"

ต่อมาเมื่อลูกๆ โตขึ้นเป็นหนุ่มสาว บุญซึ่งเป็นลูกชายของตาวาปราบก็ไปรักชอบกับ "นาง" อ้อนวอนให้ตาวาปราบไปขอคืนดีกับตายมดิง และขอให้ "นาง" ได้แต่งงานกับ "บุญ" ด้วยความรักลูก ตาวาปราบยอมลดทิฐิไปขอนาง ลูกสาวตายมดิง ฝ่ายตายมดิงก็อยากจะได้ลูกสาวแต่งงานเป็นฝั่งเป็นฝาไปเสียทีเดียว จึงตกลงยกลูกสาวให้ โดยลืมนสัญญาที่ให้ไว้กับพญานาค

เมื่อวันแต่งงานมาถึงฝ่ายเจ้าบ่าวก็จัดกระบวนขันหมากยาวเหยียดมาทางชายทะเล นำโดยตาวาปราบสะพายดาบไว้บนบ่าทั้งซ้ายขวาเล่มหนึ่งใหญ่เล่มหนึ่งเล็ก ในขณะที่งานกำลังดำเนินไปด้วยความสนุกสนานนั้น เหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดก็เกิดขึ้น พญานาคที่แปลงกายมาเป็นมนุษย์ก็เข้าแย่งชิงเจ้าสาวเกิดวิวาทฆ่าฟันกันขึ้น ตายมดิงเห็นท่าไม่ดีก็พานางหนีไป ตาวาปราบเห็นเข้าก็โกรธ จึงดึงดาบเล่มใหญ่ขว้างไปหมายจะฆ่าตายมดิงแต่ไม่ถูก ดาบไปตกอยู่ ณ ที่แห่งหนึ่งจึงดึงดาบเล่มเล็กขว้างไปอีก ปรากฏว่าพลาดไปตกอยู่ในที่อีกแห่งหนึ่ง

หลังจากที่มีการฆ่าฟันกันอย่างดุเดือดนั้น ร้อนถึงพระฤๅษีซึ่งบำเพ็ญตบะอยู่ในถ้ำออกมาห้ามปรามแต่ไม่มีใครเชื่อฟังพระฤๅษีโกรธมาก จึงสาปให้ทุกสิ่งทุกอย่างกลายเป็นหิน ไม่ว่าจะเป็นผู้คน เครื่องใช้ บ้านเรือนก็กลายเป็นภูเขา เป็นถ้ำ เป็นเกาะแก่งในทะเลทั้งสิ้น เช่น บ้านเจ้าสาวกลายเป็น ภูเขาที่อ่าวพระนาง เรือนหอกกลายเป็นถ้ำ เรียกว่า ถ้ำพระนาง ข้าวเหนียวกวนที่นำมาเลี้ยงกันหกรเรียรดกลายเป็นเปลือกหอยทับถมในทะเลต่อมากลายเป็น สุสานหอย ฝ่ายพญานาคพยายามกระเสือกกระสนลงทะเลแต่ไปไม่ถึงกลายเป็นหินทางด้านเหนือชาวบ้านเรียกว่า หงอนนาค บริเวณที่พญานาคลี้ภัยกลายเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกว่าหนองทะเล

นับจากนั้นเนิ่นนานเมื่อชาวบ้านมาตั้งถิ่นฐานเป็นแขวงเมืองปกาสัย สร้างบ้านแปลงเมืองเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น ชาวบ้านได้ขุดพบดาบโบราณใหญ่เล่มหนึ่งและนำมามอบให้เจ้าเมือง ต่อมาไม่นานชาวบ้านอีกแห่งหนึ่งก็ขุดพบดาบเล่มเล็กได้นำมามอบให้เจ้าเมืองเช่นเดียวกัน เจ้าเมืองพิจารณาเห็นว่า เป็นดาบสำคัญ

สมควรที่จะเก็บไว้ดูบ้านคูเมือง ขณะนั้นยังสร้างเมืองไม่เสร็จเรียบร้อย จึงนำดาบทั้งคู่ไปเก็บไว้ที่ถ้ำเขาขนาน
หน้าหน้าเมือง โดยเอาวางไข่วัดกันไว้ลักษณะนี้ จึงเป็นสัญลักษณ์ของตราประจำเมืองมาจนทุกวันนี้

ราหูจับจันทร์

ครั้งหนึ่งก่อนพุทธกาลนานมาแล้ว มีครอบครัวเศรษฐีครอบครัวหนึ่ง มีบุตรชายอยู่สามคน บุตรแต่ละคนมีอุปนิสัยต่างกัน บุตรคนโตขี้เกียจ มั่งง่าย คนรองมักใหญ่ใฝ่สูง คนสุดท้องสุขุมเยือกเย็น แต่พ่อแม่ก็พยายามอบรมบ่มนิสัยให้ลูกมีความเมตตา กรุณา รักใคร่ สามัคคี รู้ดีรู้ชั่วเสมอ

วันหนึ่ง มีพระภิกษุจาริกมาบิณฑบาตในละแวกบ้านของเศรษฐีนั้น ความไม่รู้ตัวล่วงหน้า ท่านเศรษฐีจึงนิมนต์ว่า “ขอนิมนต์พระคุณเจ้าได้โปรดสัตว์ตั้งแต่เช้าวันพรุ่งนี้เถิดพระเจ้าค่ะ” เมื่อพระภิกษุจาริกผ่านไปแล้ว เศรษฐีจึงสั่งลูก ๆ เตรียมอาหารใส่บาตรในวันรุ่งขึ้น แต่มีข้อแม้ว่า สำหรับข้าวที่หุงใส่บาตรนั้น ต้องขาว และสั่งยั่วว่าหากใครทำตามพ่อพูด เกิดชาติหน้า

จะมีรูปร่างสวยงามปราศจากทุกข์โศกโรคภัย

บุตรทั้งสามก็ปฏิบัติตามสั่ง พอถึงเวลาพระภิกษุก็มาโปรดที่ลานหน้าบ้าน

บุตรคนโตอุ้มกระชู่ใส่ข้าวและอาหาร ไปใส่บาตร ปรากฏว่าข้าวที่ใส่นั้นเป็นสีดำเพราะเป็นข้าวกล้องนั่นเอง ส่วนอาหารก็ดีพอสมควร

บุตรคนรองอุ้มขันทองใส่ข้าวขาว อาหารเลิศรสใส่บาตร

คนสุดท้องอุ้มขันเงินใส่ข้าวขาว อาหารเลิศรสเช่นกัน

เมื่อทุกคนถวายอาหารใส่บาตรแล้ว ต่างก็นั่งลง ยกมือไหว้อธิษฐาน

บุตรคนที่หนึ่งอธิษฐานว่า “ขอให้ข้าพเจ้าจะมีผลกำลังมหาศาลไปทุกชาติ” บุตรคนรองอธิษฐานว่า “ขอให้ข้าพเจ้าจะมีผิวกายเป็นสีทองปราศจากทุกข์ภัยทั้งปวงในทุกข์ทุก ๆ ชาติ” บุตรคนสุดท้องอธิษฐานว่า “ขอให้ข้าพเจ้า จะมีสีกายขาวนวล” ทั้งสามคนปฏิบัติภารกิจนี้จนตลอดเจ็ดวัน ก่อนที่พระภิกษุจะจาริกไปโปรดสัตว์ที่ละแวกอื่น

ต่อมาเขาทั้งสามต่างก็มีภรรยาเป็นผู้ครองเรือน การทำบุญต่อพระภิกษุสงฆ์ เขาก็ปฏิบัติเหมือนเช่นเคย จนกระทั่งอายุเข้าปัจฉิมวัย และถึงแก่กรรม ด้วยกุศลจิตจึงไปเกิดเป็นเทพบุตร ในสวรรค์โดยเป็นลูกของนางศรีจันทร์ บุตรคนโตร่างกายกำยำ ค้ำมะเมื่อม อุปนิสัยเหมือนเดิมมีชื่อว่า ราหู บุตรคนรองมีร่างกายสีทอง อุปนิสัยใจร้อนชื่อว่า อาทิตย์ บุตรคน สุดท้องร่างกายเป็นสีเงิน อุปนิสัยเยือกเย็น แต่ไข้โรคคืออาการค้อย ๆ ดีขึ้นจนสมบูรณ์สิบห้าวัน และค้อย ๆ หนักลงจนหนักที่สุดสิบห้าวันมีชื่อว่า จันทร์ ทั้งสามท่านนี้ พระอิศวรให้อาทิตย์ทำหน้าที่ให้แสงสว่างในเวลากลางวัน มีฐานันดรศักดิ์เป็นพระอาทิตย์ และให้จันทร์ทำหน้าที่ให้แสงสว่างในเวลากลางคืน มีฐานันดรศักดิ์เป็นพระจันทร์ ส่วนบุตรคนโตให้เป็นเทพประจำวันพุธกลางคืน ให้ฐานันดรศักดิ์ว่า พระราหู

ครั้งหนึ่งพระอิศวร อยากให้มีสระใหญ่ปลูกบัวหลากหลายพันธุ์เพื่อเป็นที่สระสงของเหล่าเทพทั้งหลาย จึงขอแรงจากเทพทั้งหลายให้ช่วยกันขุด แต่มีเทพอยู่องค์หนึ่ง ไม่ยอมช่วย แต่สระนั้นก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และให้ชื่อว่าสระอโนดาต

เทพที่ไม่ได้ไปช่วยขุดสระครั้งนั้นคือพระราหู พระอิศวรกริ้วมาก จึงสั่งเข้าเฝ้า เมื่อพระราหูเข้าเฝ้า พระองค์จึงถามว่า “ทำไมจึงไม่ช่วยเจ้าไมโซหรือ” พระราหูตอบว่า “ที่ไม่ช่วยเพราะข้าพเจ้าจะไม่ใช้มัน” พระอิศวรตรัสว่า “หากวันหนึ่งมีความจำเป็นแล้ว” พระราหูตอบทันทีว่า “หากข้าพเจ้าใช้แล้วไซ้ ขอให้จักรพระนารายณ์งกนกายให้ขาดเป็นสองท่อน” แล้วก็กราบลาไป ด้วยกรรมเก่าชักนำให้พระราหูจำเป็นต้องไปอาบน้ำในสระนั้น จึงไปที่สระแล้วลงไปอาบ เพราะสัจจะแห่งสาบานจึงดลบันดาลให้จักรพระนารายณ์มาตัดกายพระราหูขาดเป็นสองท่อน แต่ด้วยเทพทุกองค์ในสวรรค์มีน้ำทิพย์ดื่มจึงทำให้พระราหูไม่ตายและไม่เน่าเปื่อย พระราหูจะต่อร่างกายอย่างไรก็ไม่คิด ทำให้พระราหูโกรธแค้น โหดร้ายมุทะลุเพิ่มขึ้น ไปอีก เริ่มออกอาละวาดเทพทั้งหลายจนได้รับความเดือดร้อนไปตาม ๆ กัน ความทราบถึงพระอิศวรจึงบังคับและจับล่ามโซ่เสียดลอดไป

พระราหูเฝ้าแต่ทุกข์ระทม ทำให้คิดถึงพี่และน้อง ๆ ซึ่งเคยอุปการะกันมา และตั้งใจว่าวันหนึ่งจะต้องหักโซ่หนีออกไปสร้างความเดือดร้อนให้เทพและเหล่ามนุษย์ให้ได้ และหาโอกาสไปเยี่ยมน้อง ๆ เช่นกัน

คืนใดพระราหูไปเยี่ยมพระจันทร์ ส่วนมากจะตรงกับวันขึ้น 14 -15 ค่ำ ประชาชนชาวไทยเรียกว่าเดือนไข้ หรือราหูจับจันทร์ เขาเล่าว่า คืนไหนราหู จับจันทร์ ยายศรีจันทร์ผู้เป็นแม่จะวิ่งออกไปขอร้องเทพและมนุษย์ให้ช่วยกันขับไล่พระราหู เพราะกลัวพระราหูจะฆ่าพระจันทร์ผู้เป็นน้อง หรือเวลากลางวันพระราหูไปเยี่ยมพระอาทิตย์ก็กลัวพระราหูจะฆ่าพระอาทิตย์ ผู้เป็นน้อง เทพและประชาชนต่างก็ช่วยกันให้ร้องประโคมฆ้องกลอง ยิงปืน แม้แต่พระภิกษุสงฆ์ก็สวดภาณสูตร ภาณจันทร์ เพื่อขับไล่พระราหู ลักษณะการปฏิบัติเช่นนี้ ยังมีอยู่จนถึงปัจจุบัน นับว่าเป็นที่น่าศึกษาอย่างยิ่งเกี่ยวกับความเชื่อดังกล่าว

เห็นกงจักรเป็นดอกบัว

กาลครั้งหนึ่งมีแม่ลูกคู่หนึ่ง แม่มีลูกชายที่หัวคือร้อนมาก ชอบเอาแต่ใจตนเอง ในวันหนึ่งมีเรือสำเภามาเพื่อจะไปเที่ยวทะเลกัน ลูกชายได้ยิน เขาพูดกันจึงเกิดความอยากไปกับเขาบ้าง แต่แม่เขาไม่ยอมให้ไปจึงดึงตัวเขาไว้ไม่ให้ไป เขาจึงหันมาทำร้ายแม่เขา โดยเตะและถีบแม่เขาจนขาดใจตาย แล้วลงเรือไป พอไปได้สักระยะหนึ่งก็เกิดพายุรุนแรงจนเรือเกือบแตกทั้ง ๆ ที่โหรทำนายไว้ว่าจะไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นอีก โหรจึงได้ทำนายใหม่ จึงพบว่ามีคนบาปหยาบช้ำอันเป็นกาลกิณีมาด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ได้ร่วมกันค้นหาตัวกาลกิณี ก็พบว่ามิชายผู้หนึ่งก่อนมานี้ได้ฆ่าแม่ตาย จึงปล่อยลงจากเรือโดยโยนไม้กระดานให้เกาะหนึ่งแผ่น แล้วก็ออกเรือไปโดยปลอดภัย

ฝ่ายชายผู้นั้นก็กระเสือกกระสนทนจนไปถึงเกาะ ๆ หนึ่ง พอขึ้นเกาะได้ก็มองเห็น ชายรูปหล่อสวมมงกุฎไว้บนศีรษะ ซึ่งอันที่จริงแล้วก็เป็นเปรตที่มีรูปร่างน่ากลัวมาก เพราะมีบาปมากจึงต้องมารับใช้บาปซึ่งมีกงจักรหมุนอยู่บนศีรษะตลอดเวลา แล้วร้องอย่างโหยหวน เพราะผลกรรม จึงทำให้ชายผู้นั้นเห็นกงจักรเป็นมงกุฎดอกบัวสวยงามมาก และได้ยินเสียงร้องเป็นเสียงหัวเราะอย่างร่าเริง จึงเดินเข้าไปขอกงจักรจากผีโอบาปตนนั้น ผิดนั้นนั้น ก็ทราบทันทีว่าตนหมดเวรแล้ว ก็รีบยกกงจักรใส่ศีรษะของชายผู้นั้นแล้วชาย ผู้นั้นก็รับกรรมที่ก่อไว้จนกว่าจะมีใครที่โอบาปมารับช่วงต่อไป

ตำนานต้นจาก

ทิดฉ่ำเศรษฐีบ้านไร่ดอน ผู้ซึ่งมีความร่ำรวยมหาศาลในหมู่บ้านนั้น ร่ำรวยลูกสาวแสนสวยของทิดฉ่ำที่เกิดได้เพียง 3 วัน ภรรยาสุดที่รักของเขา ก็ตายลง ทิดฉ่ำทั้งรักทั้งหวงลูกสาวคนนี้ของแก่มาก ไม่มีชายใดในบ้าน ไร่ดอนที่จะกล้าเสนอหน้าไปดมดอกฟ้าร่ำรวย เพราะอิทธิพลความรวยและ ความหึงหวงของทิดฉ่ำผู้เป็นพ่อ แต่ใครเลยจะรู้ว่า ความรักเกิดขึ้นได้แม้ว่าจะมีกำแพงกั้นสูงสักปานใด ร่ำรวยสาวเจ้าก็มีอาจจะรอดการมีรักไปได้“เข้าชาติ” คือชายที่กำดวงใจของหญิงสาวที่งามที่สุดแห่งบ้านไร่ดอนไว้ได้ ความรักของคนทั้งสองแน่นเหนียว มิดชิดและไม่มีใครล่วงรู้ว่าร่ำรวยและชาติรักกัน และความลับย่อมไม่มีในโลก สิ่งที่เคยปกปิดไว้อย่างมิดชิดก็ถูกเปิดเผยขึ้นจาก“ลำควน”สาวที่ปองรักชาติอยู่ ทิดฉ่ำเมื่อรู้เรื่องราวทั้งหลายที่ถูกเปิดเผยโดยหมดสิ้น ก็ได้เขียนดี ลูกสาวอย่างทารุณ พร้อมทั้งรังแกทั้งร่างกายและจิตใจของไอ้ชาติ หนุ่มผู้หมายปองดอกฟ้า

ต่อมาพ่อของชาติถูกฆ่าตาย ริมปลายนา ซึ่งไม่มีใครรู้เรื่องราวเลย นอกจากทิดฉ่ำและลูกน้อง แต่ชาติรู้ดีว่า พ่อของตนตายเพราะใคร การแก้แค้นของเขาก็เริ่มขึ้น “ลูกสาวเศรษฐีฉ่ำหายไ้จากบ้านไร่ดอนโดยความสมัครใจ” คำเล่าลือแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็ว ทิดฉ่ำทั้งออกตามหาและจ้างคนตามหาพร้อมทั้งให้ค่าจ้างไว้ว่า “ถ้าผู้ใดสามารถเอาหัวของไอ้ชาติมาได้ 1,000 บาท (เงินในสมัยก่อน 1,000 บาท สร้างเรือนได้ 5 หลัง) จะเป็นของผู้ถือหัวไอ้ชาติมา ” ลำควนสาวผู้ก่อเหตุรู้สึกด้วยยอมรับความผิดในใจตัวเองและละอายต่อตัวเองที่ทำให้เรื่องเล็กน้อยกลายเป็นเรื่องใหญ่ขึ้น โดยใช้วาจาฆ่าชาติและ ร่ำรวยทางอ้อม

ชาติพาร่ำรวยมาถึงบ่อเลน เขาและร่ำรวยพร้อมใจที่จะตายด้วยกัน ถ้าหากยังมีผู้ตามมา ห่อผ้าถูกทิ้งไปยังบ่อเลนข้างหน้า ทั้งสองตกใจมากเมื่อห่อผ้าของคนทั้งสองจมหายไปทั้ง ๆ ที่ตรงนั้นไม่มีน้ำ “บ่อเลนทรายดูด” ร่ำรวยเข้าอ่อนทรุดชวบลง ชาตินั่งลงกอดร่ำรวยไว้แน่น เขาและเธอไม่สามารถที่จะหนี ไปไหนได้อีกเพราะทางนี้เป็นทางสุดท้ายแล้ว ร่ำรวยกอดชาติไว้แน่นน้ำตาไหลพร่างพรู หันหลังกลับไปดูต้นทางที่เพิ่งผ่านมา เสียงคนไล่ตามมาอย่าง กระชั้นชิด ชาติจับคางร่ำรวยขึ้นมอง น้ำตาแห่งความเป็นลูกผู้ชายไหลริน แต่หลังคราบน้ำตาบอกถึงแววตาอันมั่นคง เด็ดเดี่ยว และเข้มแข็ง เขาและเธอพร้อมแล้วที่จะทำสิ่งที่เขาต้องการ ชาติยื่นขึ้นมองร่ำรวย ร่ำรวยก็ลุกขึ้น น้ำตายังไม่หมดและพร้อมที่จะร้องต่อไป ชาติจับมือร่ำรวยไว้แน่นว่ากลัวร่ำรวยจะหนีเขาไป เสียงโห่ของพวกรับจ้างล่ากวานน้อย 2 ตัว มาถึงทีละน้อย ๆ ร่ำรวยผวาซบเข้ากับบ่อของชาติไว้แน่น ขาข้างหนึ่งของชาติเลื่อนไปข้างหน้า ก้าวหนึ่ง ขาของร่ำรวยก็ก้าวไปข้างหน้าตามชาติ จาก 1 ก้าว เป็น 2 ก้าว และ ก้าวที่ 3 นี้ละที่จะบอกถึงอนาคตที่กำลังจะมาถึงเพียงไม่กี่วินาที ทิดฉ่ำ และพวกมาถึงต้นโกงกางเบื้องหลังของชาติและร่ำรวย ชาติพาร่างของร่ำรวยร่วงหล่นในบ่อเลนทรายดูดทันที ทิดฉ่ำตกตะลึง ลูกสาวสุดที่รักของเขากำลังบดขยี้หัวใจของแกอย่างบรรจงจะขยี้ให้ละเอียด ร่างของชาติจมหายไป

แล้ว แต่ยังมีอีกร่างหนึ่งที่คำพูดคำว่ายเพื่อจะพยายามให้จม ร่างของรำเพยนั่นเอง ทิดฉ่ำเห็นร่างลูกสาวของตน ขึ้นขึ้นในเลนตมนั้น ตัวเองเลยเข้าประชิดบ่อเลน มือซ้ายจับเถาว์ลัยไว้แน่น มือขวากระชากร่างของรำเพยขึ้น

จากบ่อเลน แต่หล่อนดูท่าทางว่าจะไม่ยอมขึ้นจากบ่อเลน หล่อนพยายามที่จะจมอีกครั้ง แต่ทิดฉ่ำคว้าร่าง หล่อนได้แล้วก็กระชากขึ้นริมบ่อเลน แล้ววิ่งไปหารำเพยลากออกจากกริมบ่อเลน แล้วกอดลูกสาวไว้แน่น พรำ วอน ขอร้องลูกสาวสุดที่รักของแกเรื่องทำร้ายตัวเอง รำเพยพยายามจะคืนเพื่อกระโดดลงบ่อเลนตายตาม คู่รัก ของเธอที่จมหายไป แต่ก็ไม่ได้ผล ทิดฉ่ำสำนึกผิด ขอร้องลูกสาวของแก รำเพยชบหน้าลงกับฝ่ามือร้องไห้ ปานว่าจะขาดใจ เธอผิดสัญญาเสียแล้ว

ณ ที่ตรงนี้เอง จึงเกิดตำนานขึ้น เกิดเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบทอดกันมา ณ ที่ตรงนี้ เป็นที่ที่ทำให้เขา และเธอจากกัน ทั้ง ๆ ที่สัญญาว่า เขาและเธอจะตายพร้อมกัน แต่รำเพยสาวเจ้าผิดสัญญา อะไรจะเกิดขึ้นกับ หล่อนเราไม่ทราบเราทราบก็เพียงแต่ที่ตรงนี้เป็นที่ที่เขาและเธอจากกัน นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ชาวบ้าน ได้เห็นต้นไม้ต้นหนึ่ง โผล่ขึ้นมาและเติบโตขึ้นบนเลนตม ชาวบ้านจึงให้ชื่อต้นไม้ต้นนั้นว่า “ต้นจาก”

จีพรั้าปราบยักษ์

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มียักษ์ตนหนึ่งอาศัยอยู่ในถ้ำเป็นเวลานานหลายปี วันหนึ่งยักษ์ได้ออกจากถ้ำ เพื่อจะออกไปหาสัตว์กินเป็นอาหาร เพราะความหิวจัด เดินมองซ้ายมองขวา ตาคอยจ้องมองแต่สัตว์โดยไม่ได้มองไปข้างหน้า เลยเดินไปสะดุดเอาเถาจีพรั้า ยักษ์จึงเสียหลักล้มลงจึงโกรธเป็นการใหญ่ กระซากกระบองหมายจะตีลูกจีพรั้า ลูกจีพรั้าจึงพูดขึ้นว่า “ซ้าก่อนยักษ์ ท่านเป็นผู้ผิด แล้วมันเรื่องอันใดจะมาตีเอาข้าผู้ซึ่งไม่ผิด ท่านมาสะดุดเอาเถาของข้าทำไม ข้าอาศัยในที่แห่งนี้เพื่อจะทำพันธุ์ให้มนุษย์ได้กินเป็นอาหาร ต่อไป ยักษ์จะมาทำอันตรายข้าไม่ได้”

เมื่อจีพรั้าพูดเช่นนั้น ทำให้ยักษ์โกรธจึงทำจีพรั้าว่า ถ้าเอ็งเก่งจริง จงมารบกับข้า จีพรั้าจึงพูดว่า “ข้ามีอยู่หลุมเดียวและลูกเดียวข้าจะขอสู้ แต่ข้าขอคัดสักสามวัน เพื่อจะรอน้อง ๆ ให้ออกลูกเสียก่อน เพราะประเดี๋ยวจะ ขาดพันธุ์ มนุษย์จะไม่ได้กิน”

ยักษ์จึงตกลงตามคำขอร้องแต่อย่าลืมสัญญา จีพรั้าตอบว่าตกลง พอถึงวันที่สามตรงกับวันนัด จีพรั้าจึงสั่งลาน้อง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วส่วนตัวเองซึ่งเป็นลูกใหญ่ กระโดดลงในน้ำให้กระแสน้ำช่วยพาไป ยังถ้ำได้น้ำที่ยักษ์ อาศัยอยู่ แต่เมื่อจมน้ำ ลอย ๆ ไปตามถ้ำธารนั้น จีพรั้าได้พบกับพรรคพวก สี่ตัว มีปูนา งูเห่า ทวยมัน และตะขาบ จึงถามจีพรั้าขึ้นว่า “จะไปไหน” จีพรั้าจึงตอบว่า “จะไปรบกับยักษ์” “ถ้าเช่นนั้น ฉันทั้งหลายจะขอร่วมไปด้วยจะได้ไหม” จีพรั้าจึงตอบว่า “ตกลง”

จีพรั้าและพรรคพวกทั้งสี่จึงตรงไปยังถ้ำที่ยักษ์อาศัยอยู่ แต่เวลานั้นยักษ์ไม่อยู่จึงเป็นโอกาสของพวกทั้งหมด จีพรั้าสั่งให้พรรคพวกทั้งหมดแยกย้ายกันอยู่ ปูนาไปอยู่ในชั้นน้ำ งูเห่าอยู่ในผ้าเช็ดเท้า ตะขาบอยู่กลางถ้ำ ทวยมันอยู่ในถ้ำไม้ขีดไฟ ส่วนจีพรั้าก็รีบ ขึ้นไปอยู่บนเพดานถ้ำ คอยเฝ้าอยู่ เมื่อยักษ์เข้ามาถึงปากถ้ำก็นึกแปลกใจที่มีรอยเท้าสัตว์มากมาย สงสัยว่าจีพรั้าจะต้องพาพรรคพวกมามากมายแน่ จึงรีบวิ่งเข้าปากถ้ำ เพื่อจะไปเอาของวิเศษมาปราบ มือไปหยิบเอาขันล้างเท้า ปูนาเลขหนีบเอา ทำให้ยักษ์เจ็บ จึงวิ่งไปเช็ดดินจะขึ้นแทน งูเห่าเลยกัดเอา ทำให้ยักษ์เร่าร้อน ไปทั้งตัว ภายในถ้ำก็มีดีเลย์ไปหยิบเอาไม้ขีดไฟเพื่อจะจุดตะเกียง ทวยมันในถ้ำไม้ขีดไฟก็ต้อยเอา ยักษ์จึงวิ่งหมายจะออกจากถ้ำ ไปสะดุดเอาตะขาบเลขกัดเอาอีก ทำให้ยักษ์เจ็บไปหมด พยายามวิ่งออกปากถ้ำเพื่อจะหนี พอดีจีพรั้าที่รอทำอยู่แล้วก็กระโดดลงบนคอกของยักษ์ คอยยักษ์ทนต่อ แรงกระแทกไม่ไหวคอกหักตายคาที่โดยไม่มีทางสู้จีพรั้าได้

นางพิกุลทอง

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีตากับยายสร้างบ้านอยู่ในป่า มีลูกสาว สองคน คนพี่มีนิสัยไม่ดี ส่วนคนน้องมีนิสัยดี แต่พ่อแม่รักลูกสาว คนพี่มากกว่า พ่อแม่ใช้คนน้องเหมือนคนใช้ อยู่มาวันหนึ่งน้องสาวนำไปไปตักน้ำ ตอนขากลับมาบ้าน เทวดานึกสงสารจึงแปลงกายเป็นคนแก่มาคอยพบที่กลางทางและขอน้ำดื่ม ลูกสาวคนน้องเอาน้ำให้คนแก่ดื่ม คนแก่ซึ่งเป็นเทวดาดื่มน้ำเสร็จแล้ว จึงให้พรว่า “ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถ้าหลานพูดคำไหนให้ มีดอกพิกุลทองร่วงออกมาจากปากทุกคำ” เมื่อน้องสาวกลับบ้าน พูดกับพ่อแม่ก็มีดอกพิกุลทองร่วงออกมาจากปากน้องสาว พ่อแม่นี้โลกจึงให้ น้องสาวพูดทั้งวันทั้งคืนและใช้ให้พี่สาวไปตักน้ำแทน เพื่อว่าจะได้เหมือนกับที่น้องสาวเล่าให้ฟัง ตอนขากลับก็มีชายแก่มาขอน้ำดื่ม ฝ่ายพี่สาวก็คิดว่าคนแก่ ต่าง ๆ นานา ชายแก่จึงว่า ถึงไม่ให้ น้ำดื่มก็จะให้พรสักข้อหนึ่ง “ตั้งแต่นี้ ต่อไป ถ้าเจ้าพูดคำไหนให้มีไส้เดือน ก็คือ ออกจากปากเจ้าทุกคำ” เมื่อกลับถึงบ้าน พ่อแม่จึงถามว่าทำไมจึงกลับมาช้า พอลูกสาวพูดก็มีไส้เดือน ก็คือ ออกมาจากปากพี่สาวมากมาย พ่อแม่ก็โกรธหาว่าน้องสาวโกหกให้พี่สาวพูดออกมาเป็นไส้เดือน ก็คือ พ่อแม่และพี่สาวจึงขับไล่น้องสาวออกจากบ้านไป

ด้วยคุณความดีที่ได้ทำมาแต่ต้น จึงได้พบกับเจ้าชายองค์หนึ่ง ซึ่งภายหลังได้แต่งงานกัน คนทั่วไปเรียก หญิงสาวผู้นี้ว่า “นางพิกุลทอง”

ภาคผนวก ง
การหาประสิทธิภาพเครื่องมือการวิจัย

แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดย
ครอบคลุมเนื้อหาที่รวบรวมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัยของ
นักเรียน จำนวน 10 แผน โดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนการสอน

เพื่อเป็นประโยชน์กับครูในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียน
ต่อไป จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน
2. ทำเครื่องหมาย(✓)ลงในช่องแต่ละรายการตามความคิดเห็นของท่านพร้อมทั้งเสนอแนะ
ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามแต่จะเห็นสมควร
3. หากท่านพิจารณาเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละรายการเหมาะสมให้ทำเครื่องหมาย
(✓) ลงในช่อง +1 ถ้าไม่แน่ใจให้ทำเครื่องหมาย(✓) ลงในช่อง 0 และถ้าไม่เหมาะสมให้ทำ
เครื่องหมาย(✓) ลงในช่อง -1

แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

รายการ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. สาระสำคัญในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน				
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระสำคัญ สามารถบ่งชี้พฤติกรรมได้				
3. โครงสร้างเนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้				
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา				
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้เป็นสื่อการเรียนรู้				
6. สื่อการเรียนการสอนเหมาะกับกิจกรรม วัยของนักเรียน และจัดหาได้ง่าย				
7. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดได้ตามสภาพจริง				

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน จำนวน 30 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาจากนิทานพื้นบ้านภาคใต้ 3 เรื่อง คือ เรื่องศาลพระมวง ตำนานอ่าวพระนาง และเรื่องราหูจับจันทร์

เพื่อเป็นประโยชน์กับครูในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนต่อไป จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบทดสอบว่าครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
2. ทำเครื่องหมาย(✓)ลงในช่องแต่ละรายการตามความคิดเห็นของท่านพร้อมทั้งเสนอแนะข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามแต่จะเห็นสมควร
3. หากท่านพิจารณาเห็นว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมให้ทำเครื่องหมาย(✓) ลงในช่อง +1 ถ้าไม่แน่ใจให้ทำเครื่องหมาย(✓) ลงในช่อง 0 และถ้าไม่เหมาะสมให้ทำเครื่องหมาย(✓) ลงในช่อง -1

แบบตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

ข้อ	จุดประสงค์	เนื้อหา/สาระ	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
1	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	ศาลพระมวงตั้งอยู่ที่ใด				
2	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	นิทานเรื่องศาลพระมวง เป็นนิทานอธิบายเกี่ยวกับ สิ่งใด				
3	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	ข้อใดคือความเชื่อเกี่ยวกับ ต้นมะม่วงที่ขึ้นกิ่งเข้าหาฝั่ง				
4	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	ทำไมลูกชายจึงไม่ยอมรับ ตายายเป็นพ่อแม่				
5	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	หลังจากไล่ตายายไปแล้ว ลูกชายประสบเคราะห์ กรรมอย่างไร				
6	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	หลังจากต้นมะม่วงที่เชื่อว่า เป็นตัวแทนของตายายตาย ไป ชาวบ้านได้สร้างสิ่ง ใดทดแทน				
7	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	แนวคิดจากเรื่องศาลพระ มวงคือข้อใด				
8	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	สถานที่ใดไม่เกี่ยวกับ นิทานเรื่องศาลพระมวง				
9	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	คำว่า “ลมจับ” หมายถึง ความว่อย่างไร				
10	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ อ่าน ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องศาลพระมวง	นิทานเรื่องศาลพระมวง สอดคล้องกับตำนานใด				

ข้อ	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
11	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	ตำนานอ้าวพระนาง เป็น ที่มาของสถานที่จังหวัดใด				
12	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	ยายรำพึงอยากได้ลูกสาว มาก จึงไปบนบานศาล กล่าวกับสิ่งใด				
13	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	พญานาคให้ชื่อแม่สิ่งใดกับ ยายรำพึง				
14	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	ดาวปราบศึคคำสัตย์ญากับ พญานาคอย่างไร				
15	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	จากตำนานอ้าวพระนาง พญานาคมีอิทธิฤทธิ์ อย่างไร				
16	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	พระฤๅษีทำอะไร ให้ เหตุการณ์สงบลง				
17	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	สถานที่ใดไม่ได้มีที่มาจาก ตำนานอ้าวพระนาง				
18	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	เหตุการณ์ฆ่าฟันในตำนาน อ้าวพระนาง ใช้อาวุธใดใน การต่อสู้				
19	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	สัญลักษณ์ของตราประจำ เมืองกระบี่ มีลักษณะ อย่างไร				
20	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ ตำนานอ้าวพระนาง	ข้อคิดที่ได้จากตำนานอ้าว พระนาง ตรงกับสำนวนใด				
21	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	จากเรื่องราวหุจับจันทร์ เป็น ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องใด				
22	ตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	จากการที่บุตรทั้งสามได้ ปฏิบัติตามคำสั่งของบิดา ส่งผลอย่างไร				

ข้อ	จุดประสงค์	เนื้อหาสาระ	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
23	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	“ขอให้ข้าพเจ้าจงมีผละ กำลังมหาศาลไปทุกๆชาติ” เป็นคำอธิษฐานของใคร				
24	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	เทพองค์ใดไม่ยอมไปช่วย ขุดสระอโนดาต				
25	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	เพราะเหตุใดกายพระราหู จึงขายสองท่อน				
26	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	ด้วยสัจจะแห่งสาบาน ส่ง ผลให้พระราหูเป็นเช่นไร				
27	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	เหตุใดพระราหูแม้กายขาด สองท่อนแล้วยังไม่ตาย				
28	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	พระราหูมักจะไปเยี่ยม พระจันทร์ในวันใด				
29	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	คืนใดราหูจับจันทร์ มนุษย์ จะทำเช่นไร				
30	ตอบคำถามจากเรื่องที่ได้	การอ่านจับใจความ เรื่องราหูจับจันทร์	เรื่องราหูจับจันทร์ เป็น นิทานเกี่ยวกับสิ่งใด				

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

แบบสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. สาระสำคัญในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน	1	1	1	3	1.00
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระสำคัญ สามารถบ่งชี้พฤติกรรมได้	1	1	1	3	1.00
3. โครงสร้างเนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	1	1	1	3	1.00
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	1	1	3	1.00
6. สื่อการเรียนการสอนเหมาะกับกิจกรรม วัสดุของนักเรียน และจัดหาได้ง่าย	1	1	1	3	1.00
7. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และวัดได้ตามสภาพจริง	1	1	1	3	1.00
รวม	7	7	7	21	1.00

แบบสรูปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

การตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้นิทานพื้นบ้านภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ระดับคุณภาพ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
2	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
3	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
4	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
5	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
6	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
7	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
8	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
9	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
10	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
11	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
12	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
13	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
14	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
15	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
16	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
17	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง
18	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
19	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
20	1	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
21	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง

แบบทดสอบข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	ระดับคุณภาพ
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
22	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
23	0	1	1	2	0.67	สอดคล้อง
24	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
25	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
26	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
27	1	0	1	2	0.67	สอดคล้อง
28	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
29	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
30	1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
สรุป	28	28	28	84	0.94	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ
การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ตารางภาคผนวกที่ 1 แสดงการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความก่อนเรียน

คนที่	x	x ²	คนที่	x	x ²	
1	12	144	21	16	256	
2	10	100	22	19	361	
3	13	169	23	22	484	
4	14	196	24	14	196	
5	14	196	25	17	289	
6	15	225	26	11	121	
7	16	256	27	8	64	
8	18	324	28	18	324	
9	14	196	29	13	169	
10	15	225	30	12	144	
11	13	169	31	16	256	
12	10	100	32	21	441	
13	11	121	33	19	361	
14	9	81	34	17	289	
15	7	49	35	14	196	
16	8	64				
17	11	121				
18	7	49				
19	12	144				
20	11	121				
		$\sum x = 477$			$\sum x^2 = 7001$	
		$\bar{x} = 13.63$				

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

คำนวณจากสูตร

$$\sum x = 477$$

$$\bar{x} = 13.63$$

$$\sum x^2 = 7001$$

$$n = 35$$

$$s = \sqrt{\frac{\sum x^2}{n} - \left[\frac{\sum x}{n}\right]^2}$$

$$= \sqrt{\frac{7001}{35} - \left[\frac{477}{35}\right]^2}$$

$$= \sqrt{200.03 - 185.78}$$

$$= \sqrt{14.25}$$

$$= 3.77$$

ตารางภาคผนวกที่ 2 แสดงการหาค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) ของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความหลังเรียน

คนที่	x	x ²	คนที่	x	x ²
1	19	361	21	23	529
2	18	324	22	26	676
3	21	441	23	28	784
4	21	441	24	14	196
5	18	324	25	24	576
6	20	400	26	18	324
7	19	361	27	15	225
8	26	676	28	25	625
9	22	484	29	21	441
10	19	361	30	19	361
11	17	289	31	21	441
12	18	324	32	27	729
13	21	441	33	24	576
14	16	256	34	25	625
15	15	225	35	21	441
16	14	196			
17	19	361			
18	15	225			
19	19	361			
20	17	289			

$$\sum x = 705 \quad \sum x^2 = 14689$$

$$\bar{x} = 20.14$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

คำนวณจากสูตร

$$\sum x = 705$$

$$\bar{x} = 20.14$$

$$\sum x^2 = 14689$$

$$n = 35$$

$$s = \sqrt{\frac{\sum x^2}{n} - \left[\frac{\sum x}{n}\right]^2}$$

$$= \sqrt{\frac{14689}{35} - \left[\frac{705}{35}\right]^2}$$

$$= \sqrt{419.69 - 405.61}$$

$$= \sqrt{14.08}$$

$$= 3.75$$

ตารางภาคผนวกที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยการวิเคราะห์ค่า t-test

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	d	d ²
1	12	19	7	49
2	10	18	8	64
3	13	21	8	64
4	14	21	7	49
5	14	18	4	16
6	15	20	5	25
7	16	19	3	9
8	18	26	8	64
9	14	22	8	64
10	15	19	4	16
11	13	17	4	16
12	10	18	8	64
13	11	21	10	100
14	9	16	7	49
15	7	14	7	49
16	8	15	7	49
17	11	19	8	64
18	7	15	8	64
19	12	19	7	49
20	11	21	10	100
21	16	23	7	49
22	19	26	7	49
23	22	28	6	36
24	14	14	0	0
25	17	24	7	49

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (X)	คะแนนหลังเรียน (Y)	d	d ²
26	11	18	7	49
27	8	15	7	49
28	18	25	7	49
29	13	21	8	64
30	12	19	7	49
31	16	21	5	25
32	21	27	6	36
33	19	24	5	25
34	17	25	8	64
35	14	21	7	
n = 35	$\sum x = 477$ $\bar{x} = 9.98$	$\sum y = 705$ $\bar{y} = 15.09$	$\sum d = 228$ $\bar{d} = 6.51$	$\sum d^2 = 1602$

คำนวณจากสูตร

$$\begin{aligned}
 S_d &= \sqrt{\frac{\sum d^2}{n} - \left(\frac{\sum d}{n}\right)^2} \\
 &= \sqrt{45.77 - 42.38} \\
 &= \sqrt{3.39} \\
 &= 1.84
 \end{aligned}$$

คำนวณจากสูตร

$$\begin{aligned} t &= \frac{\bar{d}}{s_d / \sqrt{n}} \\ &= \frac{6.51}{1.84 / 5.91} \\ &= 20.35 \end{aligned}$$

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวกนกวรรณ ศรีชุมพวง
วัน เดือน ปี	16 เมษายน พ.ศ.2525
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต(ศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2546
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนประชาวิทยา จังหวัดตรัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
ตำแหน่ง	ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา